

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Automatkalla Norjassa - Ehdotuksia käyntikohteiksi

Mäkinen, Elina

2011 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Automatkalla Norjassa - Ehdotuksia käyntikohteiksi

Elina Mäkinen
Matkailun koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2011

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Opinnäytetyön tekeminen	8
	2.1 Opinnäytetyön tausta, tavoitteet ja tarkoitus	8
	2.2 Opinnäytetyön menetelmät	8
3	Automatkailu	9
	3.1 Automatkailun historia	9
	3.2 Autoliiton esittely.....	11
4	Matkailun maatieteellinen viitekehys	12
	4.1 Työntövoimat lähtöalueella	12
	4.2 Vetovoimat kohdealueella	12
	4.3 Attraktiot.....	13
5	Matkustusmotiivit ja matkailuviestintä.....	14
	5.1 Matkustusmotiivit	14
	5.2 Matkailuviestintä	17
6	Norja matkailumaana	18
	6.1 Matkailu Norjaan	18
	6.2 Norjan luontoon ja maisemiin liittyvät kohteet	20
	6.2.1 Vuonot	20
	6.2.2 Revontulet ja keskiyöaurinko	21
	6.2.3 Muita luontokohteita	21
	6.3 Norjan kulttuuriin ja historiaan liittyvät kohteet.....	22
	6.3.1 Norjan historia	22
	6.3.2 Viikingit	23
	6.3.3 Muita kulttuuri- ja historiakohteita	24
	6.4 Norjan matkailustrategia	24
7	Ehdotetut reitit ja kohteet.....	26
	7.1 Reitti 1: Oslo-Bergen	27
	7.1.1 Luonto- ja maisemakohteet	28
	7.1.2 Kulttuuri- ja historiakohteet	29
	7.2 Reitti 2: Lofootit-Trondheim	30
	7.2.1 Luonto- ja maisemakohteet	31
	7.2.2 Kulttuuri- ja historiakohteet	32
	7.3 Reitti 3: Tromssa-Nordkapp	33
	7.3.1 Luonto- ja maisemakohteet	33
	7.3.2 Kulttuuri- ja historiakohteet	34
8	Johtopäätökset ja kehitysehdotukset	34
9	Oman työprosessin arviointi.....	35

Lähteet.....	37
Kuvat	41
Kuviot	42
Liitteet	43
Liite 1 Tekstit Autoliiton verkkosivuille	43

Elina Mäkinen

Automatkalla Norjassa - Ehdotuksia käyntikohteiksi

Vuosi 2011

Sivumäärä 55

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kerätä tietopaketti Norjan nähtävyyksistä ja käyntikohteista kolmen eri reitin varrella eri puolilla Norjaa. Työn toimeksiantajana toimii Autoliitto, jonka verkkosivuilla tietopaketti myös julkaistaan. Opinnäytetyön tuotoksen tarkoituksena on jakaa tietoa Norjasta ja innostaa suomalaisia lähtemään automatkalle Norjaan.

Työssä käytettiin laadullista aineistonkeruumenetelmää, jossa tieto perustuu erilaisiin dokumentteihin. Materiaalina käytettiin Norjasta kertovia matkaopaskirjoja, Norjan virallisia matkailusivustoja Internetissä sekä muutamia verkossa julkaistuja artikkeleita. Tietopaketin kohteita ja nähtävyyksiä valittaessa kriteereinä olivat muun muassa Norjan vetovoimat, monipuolisuus, ympärivuotisuus ja sopivuus automatkailijoille. Rajauksessa kokonaan ulkopuolelle on jätetty majoitus- ja ravitsemuspalvelut sekä tapahtumat. Työn teoriaviitekehityksessä keskitytään automatkailuun, matkailun maantieteelliseen viitekehukseen, vetovoimiin, matkailumotiiveihin, matkailuviestintään sekä Norjaan matkailumaana.

Ehdotetut reitit kulkevat Oslost Bergeniin Norjan eteläosan kautta, Lofoteilta Trondheimiin ja Tromssasta Nordkappiin. Käyntikohteet ja nähtävyydet jaettiin päävetovoiman perusteella luonto- ja maisemakohteisiin sekä historia- ja kulttuurikohteisiin. Oslo-Bergen-reitin kohteita ovat muun muassa Vikingskipshuset-museo, Kristiansandin eläintarha, Preikestolenin kallionkieleke Lysefjorden-vuonossa ja Bryggenin historialliset puutalot. Lofoteilta Trondheimiin kulkevalla reitillä valittuja kohteita ovat esimerkiksi Lofoottien saaret, Narvikin Fjellheisenköysirata, Laksforsenin vesiputous ja Nidaros-katedraali. Tromssa-Nordkapp-reitiltä valittiin kohteiksi esimerkiksi tiedekeskus Polaria, Altan museo ja itse Nordkapp.

Asiasanat: Automatkailu, Norja, nähtävyydet, tietopaketti, vetovoima

Elina Mäkinen

Visiting Norway by Car - Suggestions of Places to See

Year	2011	Pages	55
------	------	-------	----

The aim of this Bachelor's thesis is to gather an information package of attractions and places to visit along three different routes in Norway. The principal of this work is Autoliitto - Automobile and Touring Club of Finland. The product of this thesis will be published on the principal's webpage. The purpose of the finished information package is to provide information about Norway and to inspire Finnish people to make car trips to Norway.

In this thesis the data was gathered with a qualitative data collection method where the information is based on different documents. The documents that were used in data collection were travel guide books about Norway, Norway's official tourism websites and a few articles published in the Internet. The main criteria when choosing the routes and attractions were, for example, the main appeals of Norway, versatility, suitability for car tourists and that the attraction is accessible year-round. Accommodation and restaurant services as well as events were excluded from the work. The theory section discusses car tourism, the geographical frame of reference of tourism, attractions, travel motives, tourism information and Norway as a tourist destination.

The suggested routes go from Oslo to Bergen along the southern part of the country, from the Lofoten Islands to Trondheim and from Tromsø to the North Cape. The attractions and places to visit were divided into nature and landscape attractions and history and culture attractions based on the main appeal of the place. On the route from Oslo to Bergen, the chosen attractions are, for instance, Viking Ship Museum, Kristiansand Zoo, the Pulpit Rock Preiketolen in Lysefjorden and the historical wooden houses of Bryggen. Some places to visit on the route from the Lofoten Island to Trondheim are the Lofoten Islands, the cable car in Narvik, Laksforsen waterfall and the Nidaros Cathedral. On the route from Tromsø to North Cape some chosen attractions are research and information center Polaria, the museum of Alta and the North Cape.

Keywords: Attractions, car travel, information package, Norway

1 Johdanto

Norja on yksi Suomen naapurimaista, mutta silti suomalaisille paljon tuntemattomampi kohde kuin esimerkiksi Ruotsi ja Viro. Norjassa on paljon nähtävää ja koettavaa matkailijoille, kuten upeita luonto- ja maisemakohteita (Ross 2010, 4). Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda tietopaketti Norjan nähtävyyksistä ja käyntikohteista, ja sen avulla innostaa suomalaisia lähtemään automatkalle Norjaan.

Työn toimeksiantajana toimii Autoliitto, jonka verkkosivujen Norja-osiossa tietopaketti julkaistaan. Käytännössä tietopaketti sisältää nähtävyyksiä ja käyntikohteita kolmen eri reitin varrella eri puolilla Norjaa. Tietopaketin on tarkoitus tuottaa hyötyä Autoliitolle ja heidän asiakkailleen sekä muille suomalaisille automatkailijoille ja Norjasta kiinnostuneille. Idea Norja-aiheiseen opinnäytetyöhön tuli tutkijan omasta kiinnostuksesta ja tähän liittyi automatkailu Autoliiton varmistuttua toimeksiantajaksi.

Oleellinen osa matkailua on ihmisten liikkuminen kotipaikkakunnaltaan matkakohteeseen. Tämän vuoksi liikenne on ollut tärkeä tekijä matkailun kehityksen kannalta. Automatkailu on hyvin vapaata, koska autolla voi ajaa melkein minne tahansa, sillä tänä päivänä tieverkosto on suuressa osassa maailmaa hyvin laaja. Autoilu on ollut erittäin suosittua sen alkuajoilta, 1900-luvun alkupuolelta lähtien ja se onkin suosituin kuljetusmuoto kansainvälisessä matkailussa. Edes maailmanlaajuinen taloustaantuma ei juuri heikentänyt tieliikenteen kasvua. (Bhatia 2001, 425-426, 427-428.)

Automatkailu on siinä mielessä ajankohtainen aihe, että Autoliiton mukaan automatkailu lisääntyi Islannin tulivuoren purkauksen häiritessä lentoliikennettä keväällä 2010. Purkauksen aikana Euroopassa useiden maiden ilmatilat olivat suljettuna useita päiviä, sen vuoksi, että ilmassa oli tuhkaa, jossa ei ollut turvallista lentää. Tällöin ihmiset joutuivat pakon edessä turvautumaan autoon matkoilla, mutta myös purkauksen jälkeen epävarmuus ajoi osan matkailijoista suosimaan autoja lentokoneiden sijaan. Sama oli lähellä toistua myös tämän vuoden keväällä, jolloin vaikutukset lentoliikenteeseen jäivät kuitenkin vähäisiksi, mutta esimerkiksi juuri Norjassa erityisesti länsirannikolla tuhka aiheutti rajoituksia lentoliikenteeseen. On mahdollista, että tulivuorenpurkauksen tuhka haittaa lentoliikennettä myös tulevaisuudessa, mutta automatkailuun tulivuorenpurkauksen eivät vaikuta, mikä puoltaa automatkailun valintaa matkaa suunnitellessa. (Autoliitto 2011e; MTV3 2011; Raivio 2010.)

Työssä käytettiin laadullista aineistonkeruumenetelmää, jossa tieto perustuu erilaisiin dokumentteihin (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71). Materiaalina käytettiin Norjasta kertovia matkاپaskirjoja, Norjan virallisia matkailusivustoja Internetissä sekä muutamia verkossa julkaistuja artikkeleita. Tietopaketin kohteita ja nähtävyyksiä valittaessa kriteereinä olivat muun mu-

assa Norjan vetovoimat, monipuolisuus, ympärivuotisuus ja sopivuus automatkailijoille. Työn teoriaviitekehyksessä keskitytään automatkailuun, matkailun maantieteelliseen viitekehykseen, vetovoimiin, matkailumotiiveihin, matkailuviestintään sekä Norjaan matkailumaana.

2 Opinnäytetyön tekeminen

2.1 Opinnäytetyön tausta, tavoitteet ja tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tekijä oli vaihto-opiskelijana Norjassa keväällä 2010 ja piti maasta erittäin paljon. Etenkin sen luonto ja upeat maisemat tekivät tutkijaan lähtemättömän vaikutuksen. Tästä syystä hän halusi tämän opinnäytetyön liittyvän jotenkin Norjaan ja otti yhteyttä erilaisia suomalaisia matkailualan yrityksiä tiedustellen, olisiko heillä tarvetta tai ideoita Norja-aiheen tutkimiseen. Positiivinen vastaus tuli Autoliitosta ja lähemmän keskustelun myötä opinnäytetyössä päädyttiin tekemään Autoliiton Internet-sivuille tietopaketti Norjan nähtävyyksistä ja käyntikohteista suunnattuna suomalaisille automatkailijoille. Toimeksiantaja esitellään työssä myöhemmin.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kerätä materiaalia Norjan nähtävyyksistä ja käyntikohteista kolmen eri reitin varrella. Kootut tekstit käyntikohteista julkaistaan Autoliiton kotisivujen Norja-osuudessa. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa hyötyä Autoliitolle ja innostaa suomalaisia lähtemään autolla matkalle Norjaan.

2.2 Opinnäytetyön menetelmät

Laadullisessa tutkimuksessa yleisimmät menetelmät aineistonkeruuseen ovat haastattelu, kysely, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71). Tässä opinnäytetyössä menetelmänä on käytetty viimeksi mainittua eli erilaisiin dokumentteihin perustuvaa tietoa. Tutkimusaineistona käytettävä kirjallinen materiaali voidaan jakaa yksityisiin dokumentteihin ja joukkotiedotuksen tuotteisiin. Yksityiset dokumentit ovat esimerkiksi puheita, kirjeitä, päiväkirjoja, muistelmia ja sopimuksia. Joukkotiedotuksen tuotteilla taas tarkoitetaan muun muassa sanoma- ja aikakauslehtiä sekä elokuvia, radio- ja televisio-ohjelmia, vaikka viimeiset eivät olekaan kirjallista materiaalia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 84.)

Tässä opinnäytetyössä materiaalina on kuitenkin käytetty lähinnä kirjoja ja Internet-sivuja, joita ei lueta kumpaakaan kategoriaan. Materiaalina käytettiin myös muutamia Internetissä julkaistuja artikkeleja, jotka kuuluvat joukkotiedotuksen tuotteisiin. Työtä tehdessä käytiin läpi ja analysoitiin kolmea Norjasta kertovaa matkailuopasta ja useita Norjan matkailusta ker-

toivia Internet-sivuja. Valittaville kohteille rajattiin reunaehdot, joiden puitteissa kohteita valittiin matkailuoppaita ja kotisivuja lähteinä käyttäen.

3 Automatkailu

Matkailun oleellinen osa on ihmisten liikkuminen kotipaikastaan matkakohteeseen. Tästä syystä liikenne on ollut tärkeä tekijä matkailun kehityksen kannalta. Mille tahansa matkailukohteelle saavutettavuus on tärkeää. Kohteet, joihin on hyvät kulkuyhteydet, saavuttavat suurimman mahdollisen matkailijamäärän. Useimmiten ulkomaille matkustettaessa kuljetukseen menevä osa koko matkan hinnasta on suuri, jopa 30-40 prosenttia. (Bhatia 2001, 425-426.)

Nykyliikenne voidaan jakaa neljään eri kategoriaan, jotka ovat tieliikenne, raideliikenne, meriliikenne ja lentoliikenne (Bhatia 2001, 426-427). Tässä opinnäytetyössä keskitytään tieliikenteeseen, tarkemmin sanottuna automatkailuun, lähinnä henkilöautolla, mutta myös linja-autolla.

Automatkailu on hyvin vapaata, sillä autolla voi ajaa lähes minne tahansa, koska nykyään tieverkosto suuressa osassa maailmaa on hyvin laaja. Autoilu on ollut hyvin suosittua sen alkua ajoista lähtien, mistä kerrotaan lisää myöhemmin tässä kappaleessa. Huolimatta viime vuosien taloudellista tilanteesta ja korotuksista polttoaineen hinnassa, automatkailu on säilynyt suosituimpana kuljetusmuotona kansainvälisessä matkailussa. Maailmanlaajuinen taloustaantumana ei juuri heikentänyt tieliikenteen kasvua. Monissa maissa rakennetaan teitä ja uusia tiejärjestelmiä palvelemaan lisääntyvää automatkailijoiden määrää. (Bhatia 2001, 427-428.)

Vuonna 2010 ylitettiin maailmassa miljardin auton raja. Suurin nousu autojen määrässä tapahtui Kiinassa, missä autojen määrä nousi peräti 27,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuitenkin Kiina 78 miljoonalla autollaan on vasta toisella sijalla autojen määrässä, sillä Yhdysvalloissa monta kertaa enemmän autoja kuin Kiinassa, eli peräti vajaa 240 miljoonaa kappaletta. (Tencer 2011.)

Suomeen hankittiin ensimmäiset henkilöautot vuonna 1900. Vuoden 2006 loppuun mennessä autojen määrä Suomessa oli kasvanut miltei kolmeen miljoonaan. (Tilastokeskus 2007.)

3.1 Automatkailun historia

Tässä luvussa käsitellään sitä, milloin ja kuinka autolla matkustaminen sai alkunsa Euroopassa ja Amerikassa. Kappaleessa käsitellään myös sitä millaisia vaikutuksia automatkailu ja sen kasvu saivat aikaan.

1900-luvun alkuun saakka matkustukseen käytettiin lähes ainoastaan junia ja höyrylaivoja. Euroopassa matkustamisessa tapahtui kuitenkin paljon muutoksia maailmansotien välisenä aikana. Ennen ensimmäistä maailmansotaa suosituista korkeatasoisista huippuhotelleista, luksusjunista ja talvista välimeren huviloilla siirryttiin edullisempiin hotelleihin, rantalomalle etelään ja talvisin vuoristoon nauttimaan talviaktiiviteeteista. Juna- ja valtamerilaivaliikenne kehittyi sotaa edeltäneestä ajasta, ja vaikka rataverkosto laajeni, yksi keksintö mahdollisti matkailun paikkoihin, jonne raiteet ja laivat eivät vieneet. (Bhatia 2011, 427; Kostiainen, Ah-tola, Koivunen, Korpela & Syrjämaa 2004, 172-177.)

Tämä moderni keksintö oli auto, jolla pääsi matkustamaan lähes minne tahansa, kuten Alppi-en soliin tai maailman pohjoisinta tietä pitkin Jäämeren rannalle. Saksan ja Italian moottori-teillä matkailija pääsi nauttimaan uudenaikaisesta mukavuudesta ja teitä alettiin jopa valaise-maan yöaikaan. Vaikka auto soveltui pitkien ulkomaanmatkojen tekoon, suositumpaa oli kui-tenkin kotimaanmatkailu autolla. (Kostiainen ym. 2004, 177-182.)

Autolla ei välttämättä tarvinnut itse ajaa, jos ei halunnut tai osannut, sillä oli mahdollista matkustaa myös bussilla sekä lyhyempiä että pidempiä matkoja. Talviketjuilla varustetuilla busseilla pääsi jopa talvisin vuoristoon aurattuja teitä pitkin, kun aikaisemmin lumimassat olivat estäneet liikennöinnin. Autoilun suurta suosiota kuvaa hyvin junamatkailijoiden määrän puolittuminen Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa ensimmäistä maailmansotaa seuranneina kymmenenä vuotena. (Bhatia 2011 427; Kostiainen ym. 2004, 177-182.)

Yhdysvallat oli Eurooppaa edellä autoilussa ja siellä automatkailua olikin alettu harrastaa jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. Yhdysvaltojen matkailutase oli alijäämäinen, joten ihmi-set matkustelivat autolla kotimaassa osavaltiosta toiseen. Vuonna 1927 melkein joka viides ihminen Yhdysvalloissa omisti auton, kun taas Euroopassa samaan aikaan eniten autoja oli Isossa-Britanniassa ja Ranskassa, mutta kuitenkin vain reilulla kahdella prosentilla väestöstä. 1930-luvulta alkaen tieliikenteen lisääntyessä, alettiin ympäri maailmaa rakentaa uusia ja parempia teitä, esimerkiksi Saksassa moottoriteiden rakentaminen alkoi. (Bhatia 2011, 427; Kostiainen ym. 2004, 181-182.)

Maailmansotien välisenä aikana ensin Yhdysvalloissa ja sitten Euroopassa majoituspalvelut alkoivat kehittyä automatkailijoiden tarpeet huomioon ottaen. Hotellien lisäksi uusia majoit-tusmuotoja olivat motellit ja leirintäalueet, jotka palvelivat nimenomaan automatkailijoita. Myös ensimmäiset alkeelliset asuntovaunut näkivät päivänvalon samoihin aikoihin. (Kostiainen ym. 2004, 216-220.)

Yhdysvaltalaiset ovat olleet edelläkävijöitä automatkailun eri muotojen kehittämisessä. Yksi-tyisautoilu on ollut hyvin keskeistä Yhdysvalloissa maan suhteellisen harvan asutuksen vuoksi

ja automatkailun tuoman vapauden vuoksi, mikä on amerikkalaisille hyvin tärkeää. Eurooppaan matkustaessaan monet yhdysvaltalaiset joko ottivat oman autonsa mukaan tai vuokrasivat auton Euroopassa, jotta eivät olisi riippuvaisia esimerkiksi juna-aikatauluista ja -reiteistä. Uusien kulkuneuvojen ja teknologian hyödyntäminen nopeutti matkustamista ja teki siitä myös halvempaa ja mahdollista useammille ihmisille erityisesti Amerikassa. (Kostiainen ym. 2004, 216-220.)

Automatkailun kasvu vaikutti autolauttojen kehitykseen ja lisäsi laivaristeilyjen suosiota. Mahdollisuus yhdistettyyn automatkailuun ja laivaristeilyyn lisäsi perhematkailua ja avitti kansainvälisen massaturismin syntyä laivaliikenteessä. (Kostiainen ym. 2004, 252-253.)

3.2 Autoliiton esittely

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Autoliitto. Tässä luvussa esitellään Autoliiton historiaa, toimintaa ja palveluita.

Autoliittoa edeltänyt järjestö Autoklubi perustettiin jo vuonna 1919. Autoliiton kattojärjestönä toimii FIA (Federation Internationale de l'Automobile), joka on perustettu vuonna 1904 ja johon Autoliitto liittyi vuonna 1920. Perustehtävänä FIA:lla on valvoa siihen kuuluvien autojärjestöjen ja moottoriajoneuvonkäyttäjien etuja. Autoliiton missio on vastuullisen liikkumisen vapaus ja visio on olla ”autoilun liikenteen ja automatkailun johtava asiantuntija, palveluiden tuottaja ja vaikuttaja Suomessa” (Autoliitto 2011a). Autoliiton arvoina ovat jäsenyys, asiantuntemus, palvelu, vaikuttaminen ja riippumattomuus. Vuonna 2011 Autoliitolla on yli 100 000 jäsentä. (Autoliitto 2011a; Autoliitto 2011b; Autoliitto 2011d.)

Autoliiton tarkoituksena on edistää sujuvaa ja vastuullista liikkumista Suomessa. Se tarjoaa jäsenilleen tietoa, turvaa ja etuja autoiluun liittyen. Autoliiton kautta saa tietoa liikenteestä, ajoneuvoista ja matkailusta sekä Suomessa että ulkomailla. Autoliitto tarjoaa tiepalvelua, ajokoulutusta ja erilaisia jäsenyyksiä. Henkilöjäsenyyteen kuuluu muun muassa maksuton tekninen, lainopillinen ja kuluttajaneuvonta sekä automatkailuneuvonta, alennuksia laivamatkoista, alennuksia ulkomailla, katsastusetuja, jäsenhintaisia karttoja ja matkaoppaita AL-kaupasta ja vakuutusasetuja. AL-turva-jäsenyyteen kuuluvat edellä mainittujen lisäksi esimerkiksi 24h tiepalvelu, hinaus, renkaanvaihto ja polttoaineen tuonti tarpeen vaatiessa. Jäsenyydet ovat henkilökohtaisia ja voimassa myös moottoripyörällä liikuttaessa. Lisäksi nuorille, jäsenyyden haltioiden perheenjäsenille, invalideille ja yrityksille on tarjolla omat jäsenyytensä. (Autoliitto 2011c.)

4 Matkailun maantieteellinen viitekehys

Matkailu on alueellinen ilmiö, jonka peruselementtejä ovat matkustajien lähtö- ja kohdealueet ja näitä yhdistävät reitit. Kyse on tarjonnan ja kysynnän aluerakenteista. Tietty maantieteellinen alue on yleensä sekä lähtö- että kohdealue ja matkailureittejä on useampaa laatua. Reittien, jotka yhdistävät lähtö- ja kohdealueita, päätehtävänä on voittaa alueiden välinen etäisyysvastus. Kohdealueiden sisäisten matkailureittien tarkoituksena on johdattaa matkailijat yksittäisten nähtävyyksien ja kohteiden luo. On myös matkailureittejä, jotka ovat vetoimatekijöistä itsessään, ja joissa matkailu perustuu liikkeelläoloon, kohteiden nopeaan vaihtamiseen ja itse matkantekoon. Kyseisiä reittejä voi olla niin kohdealueen sisällä kuin myös lähtö- ja kohdealueen välillä. (Vuoristo 2000, 15-16.)

4.1 Työntövoimat lähtöalueella

Työntövoimaksi kutsutaan usein kysyntää ja siihen liittyviä tekijöitä lähtöalueella. Lähtövalmiuksien ja -edellytysten synnyssä lähtöalueella otetaan huomioon fyysinen luonnonmaantieteellinen ympäristö, kuten ilmasto, vuodenaajat ja topografia, ja väestöllis-yhteiskunnallinen ympäristö eli esimerkiksi demografia, kulttuuri ja talouselämän kehittyneisyys. Edellä mainittujen perusteella muodostuvat yleiseen vapaa-ajanviettoon ja matkailuun kohdistuvat edellytykset, tarpeet ja motivaatiot eli erilaisia matkailijasegmenttejä ja niille tyypillisiä työntövoimatekijöitä vapaa-ajan- ja työmatkailuun. (Vuoristo 2000, 16-19.)

Matkailun tarpeista ja motivaatioista kerrotaan työssä myöhemmin tarkemmin. Työntövoimien vastakohtana vastaanottavalla alueella ovat vetovoimat, joita esitellään seuraavaksi.

4.2 Vetovoimat kohdealueella

Tarjontaa kohdealueella voidaan kutsua vetovoimaksi. Kohdealueella otetaan huomioon valmiudet ja edellytykset matkailijoiden tai joidenkin erityisten matkailijaryhmien vastaanottoon. Tärkeitä kysymyksiä ovat fyysisen ja kulttuuriympäristön vastaavuus lähtöalueen kysyntään, riittävät yhdyskuntarakenteet ja turvallisuus sekä missä määrin edellytykset ja vetovoimatekijät on tuotteistettu matkailutarjonnaksi. Maa-, vesi- ja ilmaliikenneverkostot ovat tärkeitä kysynnän ja tarjonnan kohtaamisessa. Verkostojen tiheydestä, kehittyneisyydestä, käyttömahdollisuuksista ja kulkuvälineiden määrästä riippuu minkä lähtö- ja kohdealueiden kysyntä ja tarjonta osuvat yhteen toistensa kanssa. (Vuoristo 2000, 16-19.)

Vetovoima-käsitettä on kuitenkin kritisoitu sen epämääräisyyden vuoksi. Vetovoima muodostuu käytännössä vetovoimatekijöistä ja niiden varaan muodostetuista palveluista. Lew on määritellyt vetovoiman ilmenemismuodot maisemiksi, aktiviteeteiksi ja kokemuksiksi. Albane-

sen ja Boedekerin (2002) mukaan vetovoimatekijät ovat ominaisuuksia, joista attraktioiden vetovoimaisuus muodostuu. (Albanese & Boedeker 2002, 24; Vuoristo 2000, 17.)

Vetovoimatekijöitä voidaan luokitella eri tavoin. Matkailukohteiden vetovoima ja palveluntarjonta voidaan jakaa neljään ryhmään, jotka ovat majoitus-, ravitsemis- ja liikennepalvelut, ohjelma- ja tapahtumapalvelut, kulttuurivetovoima ja luonnonvetovoima. Kaksi ensin mainittua eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti vetovoimatekijöitä. (Vuoristo 1994, 23.)

Vetovoima voi koostua useista tekijöistä, kuten luonnosta, maisemista, ilmastosta, kulttuurista, historiasta, harrastusmahdollisuuksista, ohjelmapalveluista ja tapahtumista, majoitus- ja ravitsemispalveluista, hintatasosta, saavutettavuudesta ja matkailijoiden suhtautumisesta toisiin matkailijoihin (Järviluoma 1994, 39-40). Tässä opinnäytetyössä näitä luokitteluja käytetään pohjana käyntikohteiden valinnassa ja luokittelussa. Pääasiassa keskitytään kohteisiin, joiden vetovoima perustuu luontoon ja maisemiin sekä kulttuuriin ja historiaan. Jotkut kohteet sisältävät myös muita tekijöitä, kuten harrastusmahdollisuuksia. Työn rajauksen vuoksi kuitenkin kaikkia tekijöitä ei oteta huomioon kuten ohjelmapalveluita ja tapahtumia sekä majoitus- ja ravitsemispalveluita.

4.3 Attraktiot

Attraktiolle on olemassa useita määritelmiä. Leiper on tulkinnut attraktio-käsitteeseen kuuluviksi nähtävyydet, näkymät ja maisemat sekä aktiviteetit. Määrittelyssä nähtävyydet tarkoittavat yksittäisiä kohteita, esimerkiksi muistomerkkejä, ja näkymät ja maisemat laajempia kohteita ja ne voidaan ryhmitellä vetovoimaisiksi kulttuuri- ja luonnonympäristöiksi. Näihin voi myös sisältyä aktiivisia tai suhteellisen passiivisia aktiviteetteja. (Vuoristo 2000, 17.)

Kokemuksia ja elämyksiä itsessään ei tule pitää attraktioina, koska attraktiot tuottavat niitä. Mieleenpainuvat elämykset ovat usein sitä, mitä matkailija etsii, mutta koskaan ei voi tietää, kuinka ennako-odotukset täyttyvät. Mikään attraktio ei ole takuuvarma elämyksien tuottaja. (Vuoristo 2000, 17.)

Albanese ja Boedeker (2002) toteavat, että attraktioita voi olla hyvin erilaisia. Ne ovat paikassidonnaisia voimakkaan vetovoiman omaavia kohteita tai tapahtumia. Ne houkuttelevat ihmisiä omaleimaisuutensa ja erilaisuutensa vuoksi. Attraktioita voivat olla esimerkiksi pyramidit ja vuonot tai suuria ihmismassoja houkuttelevat tapahtumat, kuten formulakilpailut ja musiikkifestivaalit. Attraktioiden vetovoimaisuus puolestaan muodostuu vetovoimatekijöistä. Attraktioiden vetovoimaisuuden korostamisessa voidaan käyttää muun muassa luontoa, ilmastoa, kulttuuria, historiaa ja saavutettavuutta. Attraktiot, vetovoimatekijät, mielikuvat ja var-

sinaiset matkailupalvelut tekevät kohteista houkuttavia ja vierailun arvoisia. (Albanese & Boedeker 2002, 24.)

Attraktiot voidaan luokitella primäärisiin ja sekundäärisiin attraktioihin. Primäärit attraktiot tarkoittavat matkan pääasiallisia kohteita, joissa matkailija viipty useiden päivien ajan tai kauemmin. Sekundääriset attraktiot taas ovat välietappeja, joihin on tarpeellista ja kiinnostavaa pysähtyä matkan varrella. (Järviluoma 1994, 38.)

5 Matkustusmotiivit ja matkailuviestintä

Matkailijan kuluttajakäyttäytymiseen eli esimerkiksi matkustamisen syihin ja matkakohteen valintaan vaikuttavat useat tekijät, kuten motivaatio, persoonallisuus, kulttuuri ja matkailuviestintä. Tässä työssä keskitytään matkustusmotiveihin ja matkailuviestintään. Motiivit ovat yksi matkailijan kuluttajakäyttäytymisen sisäisistä tekijöistä eli ne auttavat määrittämään mitä matkalta halutaan ja minne halutaan matkustaa. Matkailuviestintä taas on yksi kuluttajakäyttäytymisen ulkoisista tekijöistä, jotka myötävaikuttavat tai muokkaavat matkailijan sisäisiä vaikutustekijöitä. (Albanese & Boedeker 2002, 106.)

5.1 Matkustusmotiivit

Matkustusmotiveista puhuttaessa on syytä erottaa motivaatio-käsite. Motivaatioiksi kutsutaan prosesseja, jotka saavat ihmisen toimimaan ja käyttäytymään tietyllä tavalla. Motivaatiota tutkimalla selvitetään siis ihmisen toimintaa eli tarkastellaan käyttäytymistä ohjaavia tarpeita. Tarve viittaa sisäiseen voimaan, jonka ihminen kokee haluna epätydyttävän tilanteen muuttamiseen, elämyksellisesti jonkin puutteena tai toimintaa ohjaavana tekijänä. Motiivi puolestaan tarkoittaa suhteellisen voimakasta sisäistä ärsykettä, jonka ympärille käyttäytymisen jäsentyy. (Albanese & Boedeker 2002, 107-108; Vuoristo 2000, 41.)

Motivaatiot ovat alusta lähtien olleet tärkeä kohde vapaa-ajan ja matkailun tutkimisessa. Matkailussa tärkeimpiä motivaatioon liittyviä tutkimuskohteita ovat ihmisten syyt matkustaa ja valita tietty matkakohde, sekä heidän odotuksensa lomamatkan suhteen. Ihmisten motivaatioita matkustaa on usein vaikea tutkia. Matkailijakäyttäytymistä pystyy tutkimaan ja helposti havainnoimaan, mutta sen perusteella on kuitenkin vaikea selvittää, mikä matkailijaa oikeasti motivoi matkustamaan. Matkustusmotiivien tutkintaa vaikeuttaa myös se, että ihmiset eivät aina halua kertoa motiveistaan tai eivät välttämättä edes tiedosta kaikkia motivejaan, sillä osa motiveista voi olla esitietoisia tai jopa tiedostamattomia. Ihmisen motivaatio matkustaa muodostuu usein monista matkustusmotiveista. (Albanese & Boedeker 2002, 107-108; Pearce 2005, 50-51.)

Matkustusmotiveja on kuitenkin pystytty vaikeuksista huolimatta tutkimaan, erittelemään ja ryhmittelemään monin tavoin viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana. Eniten käytettyjä matkustusmotiveiluokituksia ovat esimerkiksi Maslowin tarvehierarkia malli, McIntoshin ja Goeldnerin nelijako, Cromptonin luokitus seitsemästä psykologisesta matkustusmotiveista, Iso-Aholan malli eskapismista ja Krippendorfin malli ristiriitaisista tarpeista. Seuraavaksi mallit esitellään lyhyesti. (Albanese & Boedeker 2002, 108; Vuoristo 2000, 41-42.)

Kun tarkastellaan tarpeita osana matkailumotivaatioita, voidaan käyttää Maslow'n tunnettua hierarkia mallia, joka on esitetty kuviossa 1. Mallin ideana on, että oikeissa olosuhteissa ihmiset pystyvät nousemaan fyysiseltä materiaaliselta tasolta korkeammalle henkiseen tasolle eli kun välttämättömät tarpeet elämässä on täytetty, ihminen voi toteuttaa itseään henkisiä tarpeita tyydyttämällä. Maslow'n tarvehierarkia kuvataan usein pyramidin muotoisena. Tarpeet on ryhmitelty seuraavasti alhaalta ylöspäin:

- 1.fysiologiset tarpeet,
- 2.turvallisuuden tarve,
- 3.rakkauden ja yhteenkuuluvuuden tarve,
- 4.arvostuksen tarve,
- 5.itsensä toteuttamisen tarve. (Vuoristo 2000, 41-42.)

Kuvio 1: Maslow'n tarvehierarkia (Kuluttajavirasto 2011.)

McIntoshin ja Goeldnerin ovat jalostaneet Maslow'n hierarkiamallista matkailuun sopivan mallin, jossa tekijät on jaettu neljään; fyysiset tekijät, kulttuuritekijät, ihmisten väliset tekijät ja status- ja arvostustekijät. Fyysiset tekijät perustuvat henkiseen ja ruumiilliseen virkistymiseen, terveyteen, urheiluun ja hauskanpitoon. Kulttuuritekijöihin taas kuuluvat halu nähdä ja tietää enemmän kulttuureista, kuten alkuperäiskansoista ja niiden elämästä. Ihmisten väliset tekijät perustuvat haluun tavata uusia ihmisiä, vierailta ystävien ja sukulaisten luona sekä halu paeta rutiininomaisista jokapäiväisistä ihmissuhteista ja työympäristöistä. Status- ja arvostustekijöihin kuuluvat esimerkiksi halu syventää harrastuksia, täydentää opintoja, halu saada arvostusta muilta ja oman egon vahvistaminen. (Vuoristo 2000, 42.)

Cromptonin luokituksessa matkustusmotiivit on eritelty seitsemään luokkaan sosiopsykologisiin perustein:

1. Pako arjesta
2. Rentoutuminen
3. Pako sosiaalisesti hyväksyttävistä arkirooleista
4. Itsetutkiskelu- ja arviointi
5. Statuksen kohottaminen
6. Perhesiteiden tiivistäminen
7. Sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen. (Albanese & Boedeker 2002, 108-109.)

Iso-Aholan nelikenttämallissa on kaksi voimaa, eskapismi ja sisäisten palkintojen etsiminen, jotka ohjaavat matkailijaa. Eskapismi tarkoittaa pakoa arkirutiineista. Se voi liittyä matkailijan henkilökohtaiseen ympäristöön, esimerkiksi henkilökohtaisiin ongelmiin ja epäonnistumisiin, ja sosiaaliseen ympäristöön, kuten perheenjäseniin, naapureihin ja työtovereihin. Sisäisten palkintojen etsiminen voidaan myös jakaa samoin henkilökohtaisten palkintojen etsimiseen, kuten uusien asioiden oppiminen tai itsensä voittaminen, ja sosiaalisten palkintojen etsimiseen, esimerkiksi statuksen kohottaminen tai uusiin ihmisiin tutustuminen. Malli on esitelty kuvion muodossa kuviossa 2. (Albanese & Boedeker 2002, 109; Vuoristo 2000, 43.)

		SISÄISTEN "PALKINTOJEN" TAVOITTELU	
		Henkilökohtaiset	Ihmissuhteet
PAKO ARKI- YMPÄ- RIS- TÖSTÄ	Henkilö- kohtainen ympäristö	1	2
	Ihmis- suhde- ympäristö	3	4

Kuvio 2: Iso-Aholan nelikenttämalli (Vuoristo 2000, 43.)

Krippendorfin mukaan ihmisen elämässä on paljon ristiriitaisia tarpeita, ja niitä voidaan lo-
maillessa tasapainottaa, esimerkiksi viettää aikaa perheen kanssa, jos työ on vienyt paljon
aikaa. Tässä esimerkkejä vastakkaisista tarpeista:

Työ-lepo

Työura-perhe

Työ-harrastukset

Harrastukset-perhe

Yksityisyys-sosiaalisuus

Vaihtelunhalu-pysyvyyden tarve

Seikkailunhalu-turvallisuuden tarve. (Albanese & Boedeker 2002, 109.)

5.2 Matkailuviestintä

Matkailuviestintä tarkoittaa kaikkea esillä olevaa tietoa matkailupalveluista ja -kohteista. Se
voidaan jakaa kaupalliseen ja ei-kaupalliseen matkailuviestintään. Kaupallinen matkailuvies-
tintä on lähettäjän maksamaa ja usein kaupallisiin tarkoituksiin suunniteltua, matkailumark-
kinoinnin keinoja käyttäen tehtyä viestintää. Ei-kaupallista matkailuviestintää taas ovat esi-
merkiksi matkailuorganisaatioiden laatimat esitteet paikkakunnista, matkailulehtien artikkelit
ja muu matkailua, matkailupalveluita ja matkailukohteita koskeva tieto. Ei-kaupalliseen mat-
kailuviestintään voidaan lisäksi lukea myös tiedotusvälineiden maita, paikkakuntia ja alueita
koskevat uutiset silloin, jos uutinen voi vaikuttaa potentiaalisten matkustajien ja matkailu-
palveluiden ostajien valintoihin. Ei-kaupallista matkailuviestintämateriaalia ei ainakaan suo-

ranaisesti luoda lähettäjän palveluiden myyntitarkoituksessa, vaan sen sisältö on informatiivista. (Albanese & Boedeker 2002, 123.)

Matkailuviestinnällä voidaan vaikuttaa matkailijan kuluttajakäyttäytymiseen. Molempien sekä kaupallisen että ei-kaupallisen viestinnän tehtävänä on antaa tietoja matkailupalveluista ja -kohteista ja luoda niistä mielikuvia. Useimmiten ei-kaupallisen viestinnän uskotaan olevan todenmukaisempaa kuin kaupalliseen viestintään. (Albanese & Boedeker 2002, 123.)

Työssä kerättävä tietopaketti Norjan nähtävyyksistä ja käyntikohteista on ei-kaupallista matkailuviestintää, sillä se sisältää tietoa matkailukohteista eikä sitä ole suunniteltu kaupallisiin tarkoituksiin eikä matkailumarkkinoinnin keinoja käyttäen. Nykypäivänä Internetin ollessa suosittu lähde tiedonhakuun, tietopaketti on luonnollista julkaista verkossa. Näin ollen tieto on myös ilmaiseksi kaikkien niiden ulottuvilla, joilla on mahdollisuus Internetin käyttöön.

6 Norja matkailumaana

Tässä luvussa keskitytään Norjaan. Luvussa esitellään maan kulttuuria, historiaa, luontoa, matkailua ja matkailuvaltteja. Aluksi kerrotaan Norjasta yleisesti.

Norja on pinta-alaltaan (324 219 km²) yksi Euroopan suurimmista maista, mutta siellä on vain 4,8 milj. asukasta, joten se on yksi Euroopan harvaanasutuimmista maista. Manner-Norjan lisäksi maalle kuuluu Huippuvuorten saaristo Pohjoisella jäämerellä. Norjan pääkaupunki Oslo perustettiin 1000-luvulla ja se on ollut Norjan pääkaupunki 1300-luvulta lähtien, minkä vuoksi sen voidaan sanoa olevan yksi Euroopan vanhimmista pääkaupungeista. Muita suuria kaupunkeja Norjassa ovat muun muassa Bergen, Trondheim, Stavanger ja Kristiansand. (Evensberget 2010, 12; Ross 2010, 6, 30.)

Norjan valtiomuoto on perustuslaillinen monarkia ja valtionpäämies on Kuningas Harald V.. Norjan kielestä on kaksi eriversiota, kirjanorja ja uusnorja. Joillakin alueilla pohjoisessa myös saame on virallinen kieli. Norjan itsenäisyyspäivä on 17. toukokuuta, ja sitä juhlitaan näyttävien paraatein ympäri maata kansallispukuun pukeutuneina. Norja on toiseksi suurin kaasuntuottaja ja kuudenneksi suurin öljyntuottaja maailmassa. (Norjan suurlähetystö 2011e; Norjan suurlähetystö 2011j.)

6.1 Matkailu Norjaan

Matkailu on yksi maailman nopeimmin kasvavista teollisuudenaloista, minkä voi huomata myös Norjassa. 1900-luvun alussa maassa vieraili noin 20 000 matkailijaa vuosittain, kun taas vuon-

na 2006 luku oli kohonnut jo lähes neljään miljoonaan matkailijaan. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 7.)

Vuonna 2010 saksalaisia saapui Norjaan reilut 1,6 miljoonaa, mikä teki heistä eniten Norjaan matkustavan kansallisuuden. Seuraavaksi eniten matkailijoita saapui Ruotsista, mistä saapui vajaat miljoona matkailijaa ja Tanska, mistä saapui reilut 900 000 matkailijaa. Suomi ei mahtunut niiden yhdeksän maan joukkoon, josta Norjaan matkusti eniten ihmisiä. Suomalaisia matkusti Norjaan viime vuonna vajaat 149 000 (Statistics Norway 2011a). Norjassa kesä, touko-elokuu, on selvästi suosituinta matkailuaikaa, 75 % ulkomaalaisten yöpymisistä tapahtuu kyseisenä aikana. Vuonna 2010 eniten matkailijoita saapui maahan heinäkuussa. Suurin osa matkailijoista saapuu Norjaan joko autolla tai bussilla, ja suuri osa heistä on itsenäisiä matkailijoita, jotka tekevät kiertomatkan Norjassa. Myös risteilyt Norjan rannikolla ovat ulkomaalaisten matkailijoiden suosiossa. (Hall, Müller & Saarinen 2009, 46-47; Statistics Norway 2011b.)

Vuonna 2010 suomalaiset tekivät yhteensä 84 000 yöpymisen sisältänyttä matkaa Norjaan. Tämä teki Norjasta 13. suosituimman matkakohteen suomalaisten keskuudessa viime vuonna. 61 000 matkaa sisälsi vähintään neljän yön yöpymisen kun taas 23 000 matkaa sisälsi 1-3 yötä. Vuonna 2003 suomalaiset tekivät 62 000 matkaa Norjaan, mikä antoi maalle kymmenennen sijan suosituimpien matkakohteiden listalla. Matkojen määrät Norjaan ovat siis nousseet, mutta maan sijoitus heikentynyt. Tämä selittyy ainakin osin suomalaisten tekemien matkojen määrän lisääntymisellä ylipäänsä. (Tilastokeskus 2004; Tilastokeskus 2011.)

Tilastokeskuksen Internet-sivuilla on listattuna suomalaisten suosituimmista vapaa-ajanmatkojen kohteista kymmenen ensimmäistä vuodesta 2003 vuoteen 2008, jolloin Norja oli kymmenen joukossa vain kahtena vuotena. Tämän vuoksi on vaikea sanoa, onko suomalaisten matkailu Norjaan kasvanut vuodelta vai onko luku vaihdellut ylös ja alas eri vuosina. Viime vuonna matkojen määrässä tapahtui kuitenkin 7 000 matkan pudotus vuoteen 2009 verrattuna. Saatavien tilastojen perusteella suomalaiset tekevät Norjaan useammin yli neljä yötä kestävä matkan kuin sitä lyhyemmän. (Tilastokeskus 2004; Tilastokeskus 2010; Tilastokeskus 2011.)

Norjaan matkustaessa on hyvä ottaa huomioon, että maassa on korkea hintataso, joten pienen budjetin matkaa sinne on lähes mahdoton tehdä (Ross 2010, 29). Jopa suomalaisesta näkökulmasta Norjan hinnat ovat hyvin korkeat, vaikka Suomikin on yksi Euroopan kalleimmista maista.

Norja sopii matkakohteeksi sekä kesällä että talvella riippuen matkailijan kiinnostuksen kohteista. Useimmat matkailijat tulevat Norjaan kesäkuukausina toukokuusta elokuuhun. Silloin

sää on lämmin, tosin kenties hieman sateinen, mutta tärkeämpää on päivänvalon määrä, jota kesällä on monta tuntia enemmän kuin talvella. Kesällä voi myös nauttia keskiyönauringosta. (Ross 2010, 26.)

Talvella Norjaan matkustavat suuntaavat useimmiten sinne, missä on hyvät mahdollisuudet talviurheiluun eli esimerkiksi hiihtokeskuksiin. Osa matkailijoista tulee Norjaan talvella toiveissaan nähdä revontulet. Joillakin alueilla Norjassa talvella nähtävyydet ja käyntikohteet ovat kiinni tai ne ovat auki vain osan päivästä. Myös julkinen liikenne kulkee joillakin alueilla harvennetulla aikataululla, mikä saattaa vaikeuttaa matkaa tiettyihin kohteisiin. (Ross 2010, 26.)

6.2 Norjan luontoon ja maisemiin liittyvät kohteet

Norja tunnetaan upeista maisemista ja monimuotoisesta luonnosta, ja ne tekevätkin siitä yhden Euroopan kenties koko maailman kauneimmista maista. Monien tutkimusten mukaan eurooppalaisten matkailijoiden keskuudessa puhtaaseen ja koskemattomaan luontoon, yksinäisyyteen ja tilaan liittyvät tekijät ovat pääsyitä matkustaa Norjaan. Norjan matkailujohtajan Per Arne Tuftin mukaan kansainväliset matkailijat tietävät Norjasta kaksi asiaa, jotka ovat vuonot ja revontulet. (Evensberget 2010, 15; Ham, Roddis & Lundgren 2008, 82-83; Hall ym. 2009, 46; Helsingin Sanomat 2011.)

National Geographic Traveler on monesti listannut Norjan nähtävyyksiä maailman parhaiden joukkoon. Norjan vuonot on äänestetty maailman parhaaksi luontonähtävyydeksi, Lofootit kolmanneksi parhaaksi saarikohteeksi maailmassa ja Kirkkoniemen arktinen safari oli National Geographic Adventure -lehden 25 parasta uutta seikkailu matkaa -listalla 2008. Tästä huolimatta Norja on ulkomailla suhteellisen tuntematon maa. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 7.)

Norjassa on hyvin vaihtelevat ja usein upeat maisemat. Maasta löytyy kaikkea vuonoista vuoriin, merestä järviin ja metsistä jäätiköihin. Norja on hyvin pitkä maa, joten etelässä ja pohjoisessa on aivan erilainen luonto ja maisemat. Etelä-Norja on tasaisempaa, kun taas maan keski- ja pohjoisosissa kohoavat vuoret. Pohjoisessa on arktista luontoa. Suurin osa Norjan vuonoista sijaitsee maan länsiosassa. (Evensberget 2010, 22-23.)

6.2.1 Vuonot

Syvät, rannikkovuorten välistä kohti sisämaata työntyvät vuonot ovat yksi Norjan vetovoimaisimpia attraktioita, jotka houkuttelevat matkailijoita maahan. Vuonot kuuluvatkin maailman hämmästyttävimpien luonnonmaisemien joukkoon. Ne ovat suhteellisen uusi geologinen ilmiö,

sillä ne syntyivät noin 10 000 vuotta sitten jääkauden päätyessä. Jääkauden aikana liikkuva jää kaiversi vuorten väliin syviä laaksoja, jotka täyttyivät vedellä ilmaston lämmitessä. Vuonon syvyyttä voi usein verrata vieressä kohoavien vuorten korkeuteen. (Evensberget 2010, 15, 20-21; Ham ym. 2008, 82-83.)

Norjan rannikolla on satoja vuonoja, toiset suurempia, toiset pienempiä. Pisin vuonoista on Sognefjord, joka ulottautuu noin 200 metriä sisämaahan. Geiranger-vuono ja Nærøy-vuono kuuluvat Unescon Maailmanperintölistalle, sillä perusteella, että ne kuuluvat maisemallisesti upeimpien vuonoalueiden joukkoon. (Ham ym. 2008, 82-83; Ross 2010, 6.)

6.2.2 Revontulet ja keskiyöaurinko

Upeiden maisemien ja luonnon lisäksi on myös kaksi luonnonilmiötä, joita ihmiset matkustavat Norjaan katsomaan. Niitä suomalaiset voivat tosin ihaila myös kotimaassa, mutta muille matkailijoille ne ovat eksoottinen kokemus. Kyseessä ovat siis revontulet ja keskiyöaurinko. Revontulet syntyvät kun aurinkotuulen energiahiukkaset osuvat Maan ilmakehään. Tästä aiheutuu erikoisia, tanssivia valoilmioita pohjoiselle taivaalle. Paras aika nähdä revontulia on lokakuusta maaliskuuhun mahdollisimman pohjoisessa selkeänä yönä. (Ross 2010, 128-129; The Telegraph 2010.)

Revontulet ovat jo pitkään olleet yksi Norjan tärkeimpiä attraktioita. Nyt norjalaiset ovat kuitenkin hieman huolissaan, että Suomi vie heiltä revontulia etsivät matkailijat, sillä Suomessa panostetaan yhä enemmän revontulien markkinointiin syys- ja talvimatkailijoille. Revontulet ovat erittäin tärkeä houkutin varsinkin aasialaisille matkailijoille. Vaikka kilpailu Norjan ja Suomen välillä kenties kovenee, todennäköisesti revontulia ihaillemaan tulevia matkailijoita riittää vielä molemmille. (Helsingin Sanomat 2011.)

Keskiyöauringolla tarkoitetaan ilmiötä, jolloin toukokuusta elokuuhun erityisesti pohjoisessa aurinko ei öisin laske horisontin alapuolelle. Vastapainona taas talvella on kaamos, eli aurinko ei nouse horisontin yläpuolelle, mutta tämä ilmiö ei kuitenkaan vaikuta olevan matkailijoille yhtä kiinnostava kuin keskiyöaurinko. (Ham ym. 2008, 66.)

6.2.3 Muita luontokohteita

Vesiputouksia voi nähdä siellä, minne jäätiköt ja virtaava vesi ovat kerran kaivertaneet töyriä kallion seinään. Osa Norjassa sijaitsevista vesiputouksista kuuluu maailman korkeimpien joukkoon. Tätä selittää maan vuorien ja kostean ilman yhdistelmä. Joidenkin tahojen mukaan Utigårdsfossenin 800 metriä korkeaa vesiputousta voidaan pitää maailman kolmanneksi korkeimpana vesiputouksena. (Evensberget 2010, 20; Ham ym. 2008, 64.)

Norjassa on lukuisia mäkiä, tuntureita ja vuoria. Vuonoja ympäröivät vuoret voivat olla jopa 1 500 metriä korkeita ja kauempana sisämaassa olevat vuoret 2 000 metriä. Norjan korkeimmalla vuorella, Galdhøpiggenillä on korkeutta 2 469 metriä. Myös Euroopan suurin jäätikkö, Jostedalbreen, sijaitsee Norjassa. Maan pinta-alasta yksi prosentti on jäätiköiden peitossa, tosin ilmastonlämpeneminen uhkaa sulattaa jäätiköitä. Jäätiköiden valkoiset huiput kuuluvat Norjan hienoimpiin maisemiin. (Evensberget 2010, 21, 140; Ham ym. 2008, 64; Ross 2010, 7-8.)

6.3 Norjan kulttuuriin ja historiaan liittyvät kohteet

Norjalla on muutakin tarjottavaa matkailijoille kuin vuonot ja luonto. Maalla on vaiherikas historia ja mielenkiintoinen kulttuuri, joihin kuuluvat esimerkiksi viikingit, puuarkkitehtuuri, saamelaisuus ja erilaiset taiteet. Näihin voi tutustua esimerkiksi lukuisissa museoissa ja ulkoilmamuseoissa, kirkoissa ja muistomerkeissä. (Ross 2010, 18-19.)

6.3.1 Norjan historia

Luonnon lisäksi historia ja erityisesti viikingit ovat osa Norjan vetovoimaa. Norjalla on ollut suhteellisen värikäs historia, joka alkoi noin tuhat vuotta sitten mannerjään väistyessä. Täysin varmaa tietoa siitä, mistä ensimmäiset norjalaiset tulivat ja mitä reittejä pitkin he kulkivat ei ole. Alun metsästyskulttuurista siirryttiin aikanaan maanviljelyyn ja 700-luvun lopulla alkoi yli 300 vuotta kestänyt viikinkiaika, josta myöhemmin lisää tässä kappaleessa. (Evensberget 2010, 34; Norjan suurlähetystö 2011d; Norjan suurlähetystö 2011h.)

Norja oli myöhemmin Tanskan kanssa unionissa, minkä aikana Norja menetti itsenäisyytensä. Vuonna 1814 toukokuun 17. päivänä Norjasta tuli kuitenkin taas itsenäinen unionissa Ruotsin kanssa. 1900-luvun alussa unioni Ruotsin kanssa tuli tiensä päähän erimielisyyksien vuoksi. Kansanäänestyksen perusteella Norjasta tuli monarkia. (Norjan suurlähetystö 2011c; Norjan suurlähetystö 2011f; Norjan suurlähetystö 2011g; Norjan suurlähetystö 2011i.)

Norja pyrki olemaan liittymättä liittoihin, jotka saattaisivat johtaa sotiin osallistumiseen, ja halusi pysyä puolueettomana valtiona. Vuonna 1920 Norja liittyi kuitenkin Kansainliittoon ja lupasi tukensa rauhanturvatoimiin. Puolueettomuusjulistuksesta huolimatta toisen maailman sodan aikaan vuonna 1940 Saksa hyökkäsi Norjaan. Huolimatta parin kuukauden kestäneistä ankarista taisteluista ja Iso-Britannian ja Ranskan avustuksesta huolimatta, Norja joutui antautumaan. Maa pysyi miehitettyinä Saksan antautumiseen asti vuonna 1945. Sota aiheutti paljon materiaalista tuhoa ja henkien menetyksiä ja suuri määrä norjalaisia oli ulkomailla sodan

päätyessä, esimerkiksi Saksan keskitysleireillä tai Ruotsissa. (Evensberget 2010, 40-41; Norjan suurlähetystö 2011a; Norjan suurlähetystö 2011c.)

Norjan jälleenrakennus sodan jälkeen sujui odotettua nopeammin. Norja halusi pysyä erossa liitoista ja Suurvaltojen välisistä mahdollisista konflikteista. Maa toivoi Yhdistyneiden Kansakuntien pystyvän takaamaan rauhan. Kuitenkin vuonna 1949 Norja liittyi Natoon. Maan talous on kehittynyt tasaisesti sodan jälkeisinä vuosina ja hyvinvointivaltion luomiseen on käytetty paljon resursseja. Talouden kasvuun ovat vaikuttaneet erityisesti Norjan merialueilta löydetyt öljyvarannot ja öljy- ja kaasutuotannon aloittaminen sekä kasvanut kalastusteollisuus. (Evensberget 2010, 41; Norjan suurlähetystö 2011b.)

6.3.2 Viikingit

Norjan historiassa eräs kiehtovimmista ja mielenkiintoisimmista tekijöistä olivat varmasti viikingit. Viikinkiaika toi lopun esihistorialliselle ajalle Norjassa. 700-luvulta 1000-luvulle asti viikingit kylvivät kauhua Euroopassa ryöstellen ja valloittaen alueita. Heitä on kuvattu Euroopan historian pelottavimmiksi rosvoiksi, mutta he eivät kuitenkaan olleet vain julmia roistoja, vaan liikkuvat myös rauhanomaisesti kauppaa käyden ja siirtokuntia perustaen. (Blockmans 1995, 53; Evensberget 2010, 34-35; Norjan suurlähetystö 2011h.)

Viikingit eivät olleet vain norjalaisia, vaan myös ruotsalaisia ja tanskalaisia. Jokaisella kansalla oli oma vaikutuspiirinsä. Norjalaiset olivat innokkaita tutkimusmatkailijoita ja he suuntasivat ja asettuivat myös asumaan muun muassa Orkneyn saarille, Shetlannin saarille, Pohjois- Skotlantiin ja Irlantiin, jonka viikingit perustivat 840-luvulla. Viikinkejä muutti myös Grönlantiin ja Islantiin. Grönlannista viikingit katosivat pian, mutta nykyinen Islanti on suoraa perua viikinkiasutuksesta. Tanskalaiset viikingit suuntasivat Englantiin, Ranskaan ja Hollantiin, kun taas ruotsalaiset viikingit Suomeen, Venäjälle ja Lähi-itään. (Blockmans 1995, 53; Evensberget 2010, 34-35; Norjan suurlähetystö 2011h.)

Viikingit olivat taitavia käsityöläisiä, laivanrakentajia ja merenkulkijoita. Viikinkien matkat ulottuivatkin Amerikkaan, jonne viikingit matkasivat ensimmäisinä eurooppalaisina, ja Mustalle merelle saakka, mikä on osoitus heidän laivojensa merikelpoisuudesta. Viikinkien aika Norjassa päättyi, kun kuningas Harald Ankara johti viikinkiarmeijan tuhoon Englannissa vapaata kruunua tavoitellessaan. Viikinkien perimää voi ihaila esimerkiksi monissa eri museoissa ja hautaröykkiöissä eri puolilla Norjaa. (Blockmans 1995, 53; Evensberget 2010, 34-35; Norjan suurlähetystö 2011h; Ross 2010, 14-15.)

6.3.3 Muita kulttuuri- ja historiakohteita

Vuonojen, viikinkien ja keskiyönauringon lisäksi Norjaa on markkinoitu ulkomailla myös sauvakirkkojen avulla. Sauvakirkot ovat keskiajalla rakennettuja puukirkkoja, joiden nimi tulee tietynlaisesta rakennustyylistä, jossa käytettiin pystytolppia. Sisältä kirkot on koristeltu taidokkailta kaiverruksilla ja viikinkiajasta kertovilla lohikäärmeenpäillä ja muilla satuolennoilla. Sauvakirkkoja rakennettiin myös muualla Pohjois-Euroopassa, mutta niitä on jäljellä vain 28 kappaletta eteläisessä Norjassa. Muutamassa sauvakirkossa järjestetään vielä tänäkin päivänä jumalanpalveluksia. Sauvakirkot ovat arvokas osa Norjan arkkitehtuurista perimää ja niitä pidetään kansallisesti ja maailmanlaajuisesti merkittävinä. (Hall ym. 2009, 46; Ham ym. 2008, 78-79, 240; Ross 2010, 98-99; Visit Norway 2011b.)

Norja tunnetaan myös urheilusta, erityisesti talvilajeista. Maata kutsutaan hiihdon kotimaaksi. Norjalaiset ovat hyvin urheilullista kansaa ja maassa on erinomaiset mahdollisuudet erilaisiin ulkoiluharrastuksiin, kuten hiihtoon, lasketteluun, pyöräilyyn, patikointiin, melontaan ja vuorikiipeilyyn. Maasta löytyy lukemattomia merkittäviä hiihtolatuja, useita pyöräilyreittejä ja lähes 20 000 kilometriä vaellusreittejä. Myös kalastaminen on hyvin suosittua Norjassa. Mikäpä parempaa kuin ulkoilla Norjan upeissa maisemissa. (Evensberget 2010, 26-27; Ross 2010, 162-165.)

Saamelaisuus on osa Pohjois-Norjan kulttuuria. Saamelaiset saapuivat Skandinavian pohjoosiin noin 4 000 vuotta sitten. Norjassa arvioidaan olevan noin 25000 saamelaista ja saamenkieli on virallinen kieli Pohjois-Norjassa. Perinteisesti saamelaiset saivat elantonsa poronhoidosta ja kalastuksesta, joiden parissa monet saamelaiset vieläkin työskentelevät. Nuoremmat saamelaiset tosin tekevät töitä myös kaupungissa. Matkailusta on tulossa saamelaisten taloudelle tärkeää, sillä useat saamelaiset asutukset tarjoavat matkailijoille majoitusta ja perinteiset saamelaiset käsityöt ovat kysytyjä. (Ross 2010, 18.)

6.4 Norjan matkailustrategia

Vaikka Norjan nähtävyyksiä on valittu maailman parhaiden joukkoon, on maa silti suhteellisen tuntematon matkailumaana, mistä johtuen Norjan hallitus on lisännyt matkailunedistämiseen käytettäviä määrärahoja viime vuosina. Norjan hallitus on päättänyt kehittää strategiat viidelle eri teollisuuden alalle, joilla Norjalla on asiantuntemusta tai erityisetä, ja matkailu on yksi näistä aloista. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 7, 9.)

Norjan kauppa- ja teollisuusministeriö julkaisi maan viimeisimmän matkailustrategian ”Valuable Experiences” (suom. Arvokkaat kokemukset/elämykset) joulukuussa 2007. Strategian kolme päätavoitetta ovat vaurauden ja tuottavuuden lisääminen matkailualalla, kestävät maa-

seudun yhteisöt tarjoavat ympärivuotisia matkailualan työpaikkoja ja Norja kestäväna matkakohteena. (Ministry of Trade and Industry 2007.)

Norjan huikeat maisemat ja luonto houkuttelevat matkailijoita, mutta tällä hetkellä nouseva trendi on seikkailu- ja elämysmatkailu. Tämän vuoksi Norjan hallitus panostaa "Arvokkaita elämyksiä" -visioon. Matkailualalla tulisi siirtyä perinteisistä matkailutuotteista yhteistyöllä kattaviin tuotteisiin, jotka sisältävät kuljetuksen ja majoituksen lisäksi kulttuuria, ruokaa, historiaa, luontoa ja aktiviteetteja. Vision tavoitteena on luoda arvokkaita kokemuksia ja elämyksiä, joiden myötä matkailijat, yritykset, työntekijät, paikallisyhteisöt, ympäristö ja koko Norja saa lisäarvoa. Kansainvälisten matkailijoiden määrän suuri kasvu tuo paljon uusia mahdollisuuksia, mutta myös haasteita. On tärkeää, että kasvu on tuottavaa ja kestävä, mitä Norjan matkailustrategiassa pyritään peilaamaan. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 7, 10.)

Norjan matkailustrategian ensimmäinen päätavoite on vaurauden ja tuottavuuden lisääminen matkailualalla. Kaikkien sijoitusten matkailualalla tulee pohjautua yleiseen päämäärään vaurauden lisäämiseksi matkailualalla Norjassa. Tämä voidaan toteuttaa yhteistyön lisäämisellä matkailualalla ja yhteistoiminnalla keskeisten toimijoiden kesken. Innovaatioon ja koulutukseen keskitytään enemmän, minkä vuoksi verkostoitumisen ja yhteistyön tarve kaikilla tasoilla lisääntyy. Norjan markkinointi matkailumaana vaatii yhteistoimintaa matkailualan ja hallituksen välillä. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 10.)

Toinen päätavoite on tehdä maaseudusta kestävämpi matkailukohde ympärivuotisten matkailuun liittyvien työpaikkojen avulla. Matkailu on tärkeä tulonlähde Norjan maaseudulla ja se auttaa turvaamaan viehättäviä paikallisyhteisöjä. Matkailu on kuitenkin hyvin kausiluontoista, millä on suuri vaikutus etenkin maaseudulla. Ympärivuotisten työpaikkojen lisääminen edistää parempaa laatua sekä pysyviä asukkaita ja työvoimaa. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 10.)

Kolmas päätavoite on tehdä Norjasta kestävä matkailukohde. Kestävällä matkailulla tarkoitetaan, että teollisuusalan kehityksen tulee edistää kestäviä paikallisia yhteisöjä, hyviä, vakaita työpaikkoja ja taloudellisesti kannattavia matkailuyrityksiä ottaen samalla huomioon ympäristön. Matkailun tulee myös varmistaa vähäiset kasvihuonekaasupäästöt ja jätteet sekä suojella maan luonto- ja kulttuurimaisemia. Hallitus sisällyttää kestävyys myös sosiaalisen vastuun. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 11.)

Päätavoitteiden saavuttamiseksi on päätetty keskittyä seitsemään alueeseen: Innovaatio, kestävä matkailu, laatu, asiantuntemus, kohteen kehittäminen, markkinointi ja organisaatio. (Norwegian Ministry of Trade and Industry 2007, 11.)

7 Ehdotetut reitit ja kohteet

Opinnäytetyössä tuotettavan tietopaketin tarkoituksena on laajentaa Autoliiton Internet-sivujen Norja-tieto-osiota maan nähtävyyksien osalta ja tehdä Norjaa tunnetummaksi suomalaisille automatkailijoille. Toteutustavaksi valittiin nähtävyyksien ja käyntikohteiden esittely kolmen valitun reitin läheisyydessä eri puolilla Norjaa.

Ensimmäinen reitti kulkee Oslosta maan eteläosan kautta Bergeniin. Kyseinen reitti valittiin, koska tekijällä on omakohtaista kokemusta reitistä ja tätä haluttiin hyödyntää. Toinen reitti kulkee Lofoteilta Trondheimiin. Tämä reitti valittiin, koska toimeksiantajan taholta tuli ehdotus vastaavan reitin mukaan ottamiseen ja erityisesti Lofoottien sisällyttämiseen reitille. Kolmas reitti on Tromssasta Nordkappiin, joka valittiin, jotta reittivalikoima kattaisi mahdollisimman monia eri osia Norjasta. Reittien sijoittuminen Norjan kartalla on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1: Reittien sijoittuminen kartalla (Karttapohja: Google Maps.)

Alun perin työn ei ollut tarkoitus sisältää tiettyjä reittejä tiettyjä teitä pitkin vaan kohteiden piti olla valittujen reittien läheisyydessä. Toimeksiantajan toiveesta tätä kuitenkin muutettiin ja reittikuvauksiin lisättiin tarkemmin, mistä kannattaa ajaa ja mitä tietä pitkin. Näin ollen kohteisiin lisättiin myös osoitteet. Lisäksi kohteiden jälkeen mainitaan linkki, josta saa lisätietoa kohteesta.

Nähtävyyksien ja käyntikohteiden valinnassa kiinnitettiin huomiota monipuolisuuteen ja pysyvyyteen. Pyrittiin valitsemaan mahdollisimman monipuolisia kohteita, joissa korostuisivat Norjan vetovoimat, kuten luonto, viikingit ja revontulet. Mukaan pyrittiin ottamaan sekä tunnettuja kohteita että joitakin hieman tuntemattomampia. Kohteista jätettiin ulkopuolelle majoi- tus- ja ravitsemusliikkeet, koska niitä suositellessa olisi hyvä olla kokemusta paikoista, ja koska työssä keskitytään nähtävyyksiin. Myös tapahtumat on jätetty ulkopuolelle niiden lyhyen keston vuoksi.

Käytännössä kohteiden valinta alkoi sillä, että reittien varrelta ja läheisyydestä kerättiin mahdollisimman paljon nähtävyyksiä ja käyntikohteita matkaopaskirjoja ja Internetiä lähteenä käyttämällä. Kohteista alettiin karsia pois rajausten perusteella ja sijoittamaan niitä kartalle, jotta nähtiin välimatkat. Jäljelle jääneistä valittiin mahdollisimman monipuolisia kohteita, esimerkiksi ei montaa kansallispuistoa tai samoista asioista kertovaa museota samalle reitille.

Kohteet pyrittiin valitsemaan niin, että ne jakautuvat tasaisesti reitille eli niin, että välimatkat kohteiden välillä eivät olisi liian suuria, jolloin matkailija joutuisi ajamaan kovin monta tuntia seuraavaan kohteeseen. Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että Norja on suuri maa ja reitit suhteellisen pitkiä, joten kaikki kohteet eivät voi olla hyvin lähellä toisiaan.

Reiteille pyrittiin valitsemaan mukaan mahdollisimman paljon kohteita, jotka sopivat sekä kesä että talvimatkalle. Kuitenkin pieni osa kohteista on auki vain kesäisin. Perusteena näiden kohteiden valitsemiselle on se, että pienemmällä paikkakunnilla useat kohteet eivät ole auki talvisin, koska kysyntää on vähän tai luontokohteilla on hyvin vaikea saavutettavuus talvella, kuten Preikestolenilla. Kuten tämän työn kappaleessa Matkailu Norjaan todetaan, kesä on Norjassa suosituinta matkailuaikaa, joten voidaan olettaa, että myös Norjaan matkustavista suomalaisista suurin osa matkustaa sinne kesällä. Tämän vuoksi reiteille rohjettiin ottaa myös muutama talvella kiinni oleva kohde.

7.1 Reitti 1: Oslo-Bergen

Oslo valittiin ensimmäisen reitin aloituskaupungiksi, koska pääkaupunki on monessa maassa yksi suosituimmista matkakohteista, kuten esimerkiksi Lontoo Isossa-Britanniassa, Pariisi Ranskassa ja Praha Tšekissä. Oslo on myös hyvä paikka aloittaa reitti, sillä sinne on helppo ajaa Tukholmasta, jonne taas Etelä-Suomesta on kahdesta kaupungista laivayhteys. Bergen valittiin reitin päättäväksi kaupungiksi, koska tutkija on itse tehnyt automatkan Oslost Bergeniin, tosin ei täysin samaa reittiä kuin esitellään. Bergeniin asti ajaessa pääsee näkemään jonkin verran Norjan vuonoaluetta, ja pidemmälle ei haluttu edetä, jottei reitistä tulisi liian pitkä.

Reitille valitut kohteet Oslost alkuen ovat: Vigelandin patsaspuisto, Holmenkollen ja Vikingskipshuset-museo Oslossa, Spiralen-tunneli Drammenissa, Borren kansallispuisto, Høyjordin sauvakirkko Andebussa, Kristiansandin eläintarha, Preikestolen Lysefjorden-vuonossa, Langfossenin vesiputous sekä Fløi-bane ja Bryggenin puutalot Bergenissä. Kohteet on sijoitettu kartalle kuvassa 2. Seuraavassa esitellään kohteiden valintaperusteet jaoteltuna päävetovoi-
matekijän mukaan luontoon ja maisemaan tai historiaan ja kulttuuriin.

Kuva 2: Reitti 1: Oslo-Bergen (Karttapohja: Google Maps.)

7.1.1 Luonto- ja maisemakohteet

Drammenin Spiralen-tunnelin valintaan reitille on monia syitä. Vastaavanlaista kalliolla sisällä kiemurtelevaa spiraalinmallista tunnelia ei ole ainakaan kovin montaa maailmassa, joten se on jotakin ainutlaatuista (GoNorway 2011). Tunnelia ei mainita yhdessäkään tutkijan tietolähteenä käyttämässä Norjan matkaopaskirjassa ja, kun tarkoituksena on valita reitille myös tuntemattomampia kohteita, spiraalitunneli tuntui sopivalta valinnalta. Tutkija on itse käynyt kyseisessä paikassa ja on sitä mieltä, että tunneli oli hauska kokemus ja huipulta on hienot näköalat.

Borren kansallispuisto sopii sekä viikinki että luonto teemoihin. Valitulla reitillä ei ole montaa kansallispuistoa ja Norja on tunnettu luonnostaan, joten oli luontevaa mahdollista reitille kansallispuisto, etenkin kun kyseinen puisto oli ensimmäinen Norjaan perustettu kansallispuisto.

Borren kansallispuiston valintaa puolsi myös se, että siellä on eniten viikinkiaikaisia hautoja Skandinaviassa, joten puisto sopii myös viikinkiaiheeseen. (Evensberget 2010, 121).

Rossin (2010) mukaan Kristiansandin eläintarha on Norjan suosituin teemapuisto ja lastenkohde. Toki eläintarha sopii muillekin eläinten- ja luonnonystävälle. Eläintarhassa on edustettuna sekä pohjoisen eläimiä, kuten poroja, hirviä ja ilveksiä että eksoottisempia lajeja kuten apinoita, kenguruita ja merileijonia. Eläintarhan yhteydessä on myös pieni huvipuisto ja vesipuisto, jotka lisäävät kohteen monipuolisuutta ja kenties kiinnostavuutta. (Ross 2010, 64, 161.)

Lysefjorden-vuonon Preikestolen eli suomeksi ”saarnatuoli” valittiin reitille yksinkertaisesti upeiden maisemien vuoksi. Preikestolen on kallionkieleke, jolta on noin 600 metrin äkkijyrkkä pudotus vuonoon (Evensberget 2010, 166). Tutkija on itse käynyt paikassa ja ihastui vuono- ja vuorimaisemiin. Kohde on myös liikunnallinen, sillä Preikestolenin kalliokielekkeelle on noin kahden tunnin patikkamatka, joten kohde sopii hyvin aktiiviselle lomailijalle (Ham ym. 2008, 230). Kävelymatka on myös kohdevalinnan heikkous, sillä sen vuoksi se ei sovi kaikille, kuten pienille lapsille ja liikuntarajoitteisille. Asiaa on yritetty kompensoida Langfossin vesiputouksessa ja Bergenin köysiradassa, jotka sopivat paremmin kaikille.

Maaliskuussa 2011 CNN sijoitti Langfossin vesiputouksen Åkrafjorden-vuonossa yhdeksi maailman kauneimmista vesiputouksista (Visit Norway 2011c). Tällaisen tunnustuksen saanut vesiputous on varmasti näkemisen arvoinen varsinkin suomalaisille, sillä Suomen harvat vesiputoukset ovat verrattaen pieniä. Suomen korkein vesiputous on 36 metriä korkea, kun taas Langfossin putouksella on korkeutta reilut 600 metriä. Langfossin putousta ei mainita missään tutkijan käyttämässä kolmessa painetussa Norjan matkaoppaassa, joten kohde kuuluu tuntemattomampien kohteiden joukkoon. (Vihreä polku; Visit Norway 2011c.)

Fløibane on lähes sata vuotta vanha köysirata, ja se valittiin reitille, koska se on yksi Bergenin suosituimmista nähtävyyksistä ja se antaa jokaiselle mahdollisuuden nähdä Bergenin kaupunki ja sen ympäristö ylhäältä käsin. Köysiradan huipulta lähtee myös useita kävelyreittejä, joista aktiiviset matkailijat voivat nauttia. (Evensberget 2010, 176; Ham ym. 2008, 200.)

7.1.2 Kulttuuri- ja historiakohteet

Vigelandin patsaspuisto on yksi Norjan suosituimmista matkailukohteista ja siellä vierailee vuosittain yli miljoona ihmistä (Visit Oslo 2011a). Puisto on yksi harvoista kulttuurikohteista reittien varrella. Tutkija on itse käynyt Vigelandin patsaspuistossa ja hänen mielestään se on yksi Oslon mielenkiintoisimmista nähtävyyksistä ja se sopii kaikille.

Holmenkollenin hyppyrimäki ja hiihtomuseo valittiin mukaan, koska urheilu on tärkeä osa norjalaisten elämää ja he ovat kovia kannustamaan erityisesti talviurheilijoitaan. Norjalaiset ovat perinteisesti menestyneet hyvin talviurheilulajeissa, kuten maastohiihdossa ja mäkihyppässä, joihin molempiin Holmenkollenilla on erinomaiset puitteet. Hiihtomuseon simulaattorissa voi itse kokeilla, miltä mäen hyppääminen tuntuisi. (Evensberget 2010, 26-27, 96.)

Vikingskipshuset-museossa on kolme maailman parhaiten säilynyttä viikinkilaivaa, joten museo on oiva valinta reitille. Museossa pääsee tutustumaan myös muihin viikinkiaikaisiin esineisiin, kuten työkaluihin, ruokailuvälineisiin ja rekiin. Museo on erinomainen paikka tutustua viikinkiaikaiseen elämään ja kiinnostaa varmasti sekä aikuisia että lapsia. Museoon on helppo ajaa autolla, sillä se ei sijaitse keskustassa. (Evensberget 2010, 84; Visit Oslo 2011b.)

Høyjordin sauvakirkko ei ole Norjan sauvakirkoista kaunein tai suosituin, mutta se on yksi harvoista sauvakirkoista, jotka osuivat millekään valituista reiteistä. Tutkija piti tärkeänä ottaa mukaan kohteeksi yksi sauvakirkko, sillä kyseisiä kirkkoja on jäljellä vain Norjassa ja niitä pidetään kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkaina rakennustyylinä vuoksi (Visit Norway 2011b.)

Bryggenin puutalot ovat yksi Bergen suosituimmista nähtävyyksistä. Ne muistuttavat kaupungin tärkeystä Hansaliiton ajalta 1300-luvulta 1500-luvun puoliväliin. Bryggenin puutalot kuuluvat UNESCON Maailmanperintölistalle. (Unesco 2011.) Tämän reitin varrella on paljon luontokohteita, joten oli tärkeää ottaa mukaan myös kulttuuri- ja historiakohteita, kuten Bryggen.

7.2 Reitti 2: Lofootit-Trondheim

Tämän reitin kohteet alkaen Lofooteilta ovat seuraavat: Lofootit ja Lofoottien viikinkimuseo, Polar Zoo -eläinrha, Fjellheisen-köysirata Narvikissa, Bodøsjøenin ulkoilmamuseo Bodøssä, Saltsraumen Bodøssä, Saltfjellet-Svartinsenin kansallispuisto ja siellä sijaitseva Polarsirkelsen-ter, Laksforsenin vesiputous, Norsk Havbrukssenter eli Norjan merenkäyttökeskus sekä Nidarosin katedraali Trondheimissa. Käyntikohteiden sijainnit kartalla näkyvät kuvassa 3.

Kuva 3: Reitti 2: Lofootit-Trondheim (Karttapohja: Google Maps.)

7.2.1 Luonto- ja maisemakohteet

Lofoottien saariryhmä valittiin reitille toimeksiantajan entisen kollegan suosituksesta. Lofoottien saaret koostuvat suureksi osaksi vuorista ja niiden solissa olevista pienistä kalastajakylästä. Lofootit on monipuolinen kohde, upeiden maisemien lisäksi siellä on mahdollista esimerkiksi kalastaa ja tutustua aidon norjalaisen kalastajakylän elämään, patikoida, meloa kajakilla ja nähdä revontulia. Lofooteilta mukaan valittiin myös Borgin kaupungissa sijaitseva viikinkimuseo, jotta reitillä olisi jokin viikinkiteemaan sopiva kohde. (Evensberget 2010, 208-210; Visit Norway 2011a.)

Polar Zoo -eläintarha valittiin mukaan reitille, koska se on maailman pohjoisin eläintarha ja yksi Pohjois-Norjan suosituimpia matkailukohteita. Eläintarhassa on pohjoisen eläimiä, kuten karhuja, ilveksiä, susia, hirviä ja poroja. Polar Zoo ei ole kuin mikä tahansa eläintarha, vaan siellä on mahdollista päästä yhdessä eläintenhoitajan kanssa aitojen sisäpuolelle katsomaan ja oppimaan eläimistä tai ottamaan valokuvia. Tämä tekee eläintarhasta houkuttelevan ja varmasti käymisen arvoisen. (Polar Zoo 2011.)

Fjellheisen-köysirata Narvikissa otettiin reitille upeiden maisemien takia. Sillä pääsee vaivattomasti lähes 700 metrin korkeuteen ihailemaan pohjoisia vuonoja ja vuorenhuippuja. Erikoisuutena köysiradassa on se, että se liikennöi kesällä myös öisin, jolloin huipulta on mahdollista ihailla keskiyönaurinkoa. (Evensberget 2010, 214; Ham ym. 2008, 300.)

Saltsraumen mainitaan useissa tutkijan lähteenä käyttämissä matkaoppaissa ja Norjan matkailusivuilla, joten kohdetta todennäköisesti pidetään käymisen arvoisena. Saltsraumen on salmi, jonka erikoisuutena on yksi maailman vahvimista vuoroveden vaihteluista. Paikka on myös kalastajien suosiossa. (Ross 2010, 116.)

Saltfjellet-Svartinsenin kansallispuisto on Norjan monipuolisin kansallispuisto, ja siksi se valittiin yhdeksi kohteista. Kansallispuiston alueelle mahtuu vuonoja, vuoria, vuoristotasankoja, luolia ja Norjan toiseksi suurin jäätikkö, joka muodostuu kahdesta eri jäätiköstä, Østisenistä ja Vestisenistä. Kansallispuiston sisällä on Polarsirkelsenteret eli Napapiirikeskus, jonka läheisyydestä löytyy saamelaisten uhrikiviä, joiden voi myös olettaa jonkin verran kiinnostavan suomalaisia Suomen saamelaisten vuoksi. (Evensberget 2010, 207.)

Laksforsenin vesiputouksen yksi valitsemiskriteeri oli se, että se on yksi Norlandin läänin suosituimmista matkailukohteista. Putous on 17 metriä korkea eli se ei kuulu Norjan suurimpiin putouksiin, mutta se on leveä ja virtaus on kova, mikä tekee siitä vaikuttavan. Laksforsenin putous on myös suosittu kalastuspaikka. (Visit Helgeland 2011.)

7.2.2 Kulttuuri- ja historiakohteet

Bodøsjøen ulkoilmamuseo sijaitsee Bodøssä, eikä se kenties ole kovin tunnettu kohde. Museossa pääsee tutustumaan historiallisiin asuin- ja maatilarakennuksiin sekä toisen maailmansodan aikaisiin saksalaisbunkkereihin. Museoalue sopii myös kävelyretkiin ja piknikkeihin, joten sinne voi myös mennä vain rentoutumaan. Museon alue on aina auki, mutta kohteen heikkous on se, että rakennuksiin pääsee sisään vain pyynnöstä. (Salten Museum 2011.)

Norsk Havbrukssenterissä pääsee tutustumaan kalanviljelyyn, merielämään ja siihen, kuinka Norja hyödyntää merta. Kalateollisuus on Norjalle hyvin tärkeää ja siksi Norsk Havbrukssenter valittiin yhdeksi kohteeksi. Merenalaista elämää pääsee katsomaan esimerkiksi vedenalaisten kameroiden kautta ja kalaa voi jopa päästä itse maistamaan. (Norsk havbrukssenter 2011.)

Viimeisenä pysähdyspaikkana tällä reitillä on Trondheim, joka on maan kolmanneksi suurin kaupunki. Sen tärkeydestä historiassa kertoo se, että se oli ennen Norjan pääkaupunki. Trondheimista kohteeksi valittiin Nidarosin katedraali, sillä se on Norjan suurin keskiaikainen rakennus ja se on kenties Norjan tärkein kirkko, koska siellä järjestetään yhä tänäkin päivänä

kuninkaallisten kruunajaiset. Myös Norjan kuninkaalliset kruununjalokivet ovat esillä kirkossa kesäisin. (Ross 2010, 108-109.)

7.3 Reitti 3: Tromssa-Nordkapp

Tämä reitti sisältää seuraavat kohteet: Ishavskatedralen ja Polaria-tiedekeskus Tromssassa, Lyngenin Alpit, Altan museo, Isbjørnklubben eli Jääkarhuklubi Hammerfestissä sekä Nordkapp ja sen lähellä sijaitseva Knivskjelloden. Kohteiden sijoittuminen kartalle on estetty alla kuvassa 4.

Kuva 4: Reitti 3: Tromssa-Nordkapp (Karttapohja: Google Maps.)

7.3.1 Luonto- ja maisemakohteet

Lyngenin Alpit otettiin reitille mukaan, koska ne ovat yksi Pohjois-Norjan hienoimmista vuorista. Lyngenin Apeilla on myös mahdollista harrastaa monia eri lajeja, kuten vaellusta, kalastusta, uintia ja laskettelua, joten se on monipuolinen kohde. (Ham ym. 2008, 341-342; Ross 2010, 126-127.)

Reitti päätetään Nordkappiin, koska se on hyvin suosittu matkailukohde maailman pohjoisimman kohdan statuksen vuoksi. Sen takia se on lähes pakollinen käyntikohde Pohjois-Norjassa matkustaessa. Nordkappista on myös upeat maisemat Pohjoiselle Jäämerelle. (Evensberget 2010, 218; Ham ym. 2008, 350-351.)

Knivskjelloden, joka on maantieteellisesti pohjoisin paikka maailmassa, valittiin ikään kuin vastapainoksi Nordkappille ja Nordkapphallenille, jotka ovat hyvin suosittuja käyntikohteita. Knivskjelloden ei ole yhtä suosittu kohde pitkän kävelymatkan vuoksi, joten se sopii paremmin niille, jotka mieluummin karttavat matkailijoiden valloittamia paikkoja. Kohde ei tosin välttämättä sovi jokaiselle juuri pitkän kävelymatkan vuoksi. (Evensberget 2010, 218; Ham ym. 2008, 351.)

7.3.2 Kulttuuri- ja historiakohteet

Tromssasta kohteeksi valittiin Ishavskatedralen eli Jäämerenkatedraali, koska sen kolmiomaisen, vuoristoa jäljittelevä muoto on ainutlaatuinen ja itäsivua peittävä lasimaalaus valtava ja näyttävä. Se on myös yksi Tromssan suosituimmista käyntikohteista. (Evensberget 2010, 216-217; Ross 2010, 130.)

Tietokeskus Polaria Tromssassa valittiin mukaan, koska ajateltiin ihmisten haluavan tietoa arktisesta alueesta ja sen historiasta siellä vieraillessaan. Toinen syy oli, että Polariassa pääsee myös tutustumaan Huippuvuoriin siellä käymättä. Polariassa on myös akvaario, jossa on pohjoisen kaloja sekä hylkeitä. (Evensberget 2010, 216; Ross 2010, 132.)

Altan museo valittiin kohteeksi historiallisten kalliomaalausten vuoksi. Ne ovat ainutlaatuisia, minkä myös Unesco on tunnustanut antamalla niille maailmanperintökohteen statuksen. Todennäköisesti maalaukset kiinnostavat myös suomalaisia maiden samankaltaisen esihistorian vuoksi. Myös näyttelyt saamelaiskulttuurista ja revontulista tukivat museon valintaa kohteeksi, koska saamelaisuus kuuluu olennaisena osana Skandinavian pohjoisiin alueisiin ja revontulet ovat yksi Norjan vetovoimaisimmista luonnonilmiöistä. (Evensberget 2010, 214; Ross 2010, 133-134.)

Hammerfestin Isbjørnklubben eli ”Jääkarhuklubi” valittiin mukaan reitille, koska sieltä saa tietoa pohjoisesta metsästys- ja kalastusperinteistä sekä tutkimusmatkoista Pohjoisnavalle ja Huippuvuorille. Kyseiset asiat ovat olleet tärkeä osa Norjan historiaa. (Ham ym. 2008, 349.)

8 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

Tätä opinnäytetyötä tehdessään tutkija kävi läpi suuren määrän Norjan nähtävyyksiä ja voi todeta, että Norjassa on valtava määrä monipuolisia ja mielenkiintoisia nähtävyyksiä ja matkailukohteita. Suuri osa kohteista kuitenkin on auki vain kesäaikaan. Laajasta tarjonnasta huolimatta tutkijalla oli välillä vaikeuksia löytää joillekin reittien osille sopivia kohteita valitujen rajausten puitteissa.

Tietopaketin reittien ja kohteiden valinnassa ei käytetty pohjana kyselyä tai haastatteluita vaan valinnat teki yksin tutkija. Tämän vuoksi kohteet eivät välttämättä vastaa suuren yleisön toiveita tai mielenkiintoa. Valinnassa huomioitiin kuitenkin Norjan tunnettuja vetovoimia, joten voidaan olettaa, että ainakin osittain kohdevalinnat ovat mielenkiintoisia Norjasta kiinnostuneille. Kohdevalinnoissa saattavat myös näkyä tutkijan omat kiinnostuksen kohteet erityisesti, koska hän tuntee osan reittien alueista ja nähtävyyksistä henkilökohtaisesti.

Työhön valittuja reittejä olisi kenties voinut miettiä tarkemmin. Reitit Oslosta Bergeniin ja Lofoteilta Trondheimiin ovat pitkiä ja välimatkat joidenkin nähtävyyksien välillä ovat pitkiä, mikä olisi voitu estää valitsemalla lyhyempiä reittejä. Tämä olisi myös lyhentänyt taustatyöhön ja valintoihin kulunutta aikaa, jota työn tekemiseen tällaisena kului kuukausia. Tutkija oli kenties liian kunnianhimoinen eikä osannut arvioida työhön kuluvaa aikaa oikein.

Eri reiteille valitut kohteet ovat osittain samanlaisia toistensa kanssa, esimerkiksi kahdella reitillä on vesiputous ja köysirata ja reiteillä on paljon maisema- ja viikinkikohteita. Tämä siksi, että kaikilla reiteillä oli samat rajaukset kohteiden valintojen suhteen. Monipuolisuus oli yksi asia johon valinnoissa kiinnitettiin huomiota ja jokaisen reitin sisällä kohteet ovat kuitenkin suhteellisen monipuolisia. Jälkeenpäin ajatellen eri reiteille oli myös voinut valita omat teemansa, esimerkiksi luonto tai historia.

Työn tuloksena syntynyt tietopaketti ei kata koko Norjaa eikä kaikkia nähtävyyksiä valittujen reittien varrella, sillä yhteen opinnäytetyöhön tämä olisi jo liian laaja. Näin ollen tietopakettia voi tulevaisuudessa hyvin laajentaa koskemaan lisää alueita maasta tai lisää nähtävyyksiä valittujen reittien varsilta. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi Autoliiton itsensä toimesta tai toisen opinnäytetyöntekijän toimesta. Suositeltavaa olisi kuitenkin, että tekijä olisi itse vierailut kohteissa, jotka valitaan reitille, sillä muuten joutuu nojautumaan matkaoppaiden ja Internet-sivujen tietoon, kuten tämän opinnäytetyön tekijä suureksi osaksi teki. Kohteita on helpompi suositella muille, jos on itse käynyt paikan päällä. Reittikuvauksiin voisi myös lisätä kuvia kohteista lisäämään mielikuvia paikoista. Tässä työssä valmistuneessa tietopaketissa ei ole kuvia kohteista tekijänoikeudellisista ja aikataulullisista syistä.

9 Oman työprosessin arviointi

Opinnäytetyön tekeminen alkoi jo alkuvuodesta osallistumisella opinnäytetyöhön valmistavalle verkkokurssille sekä etsimällä toimeksiantajaa. Työn tekeminen kesti huomattavasti alun perin suunniteltua kauemmin sekä työntekoon kuluvan ajan aliarvioinnin että muiden opiskelu- ja työkiireiden vuoksi.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut opettavainen prosessi monella tapaa. Jos työ olisi tehtävä uudestaan, tulisi omassa työskentelyssä kiinnittää huomiota ainakin aikataulutukseen ja siihen ettei olisi liian kunnianhimoinen reittien valinnassa valitsemalla näin montaa tai pitkää reittiä. On mahdollista, että kohteiden tai niistä kertovien tekstien laatu on hieman kärsinyt sen vuoksi, että työtä kohteiden keräämisessä ja tekstien kirjoittamisessa oli erittäin paljon.

Lähteet

Kirjalähteet

Albanese, Pietro, Boedeker, Mika. 2002. Matkailumarkkinointi. Helsinki : Edita Prima Oy

Bhatia, A. K. 2001. International Tourism Management. New Delhi : Sterling Publishers Pvt. Ltd.

Blockmans, W. (toim.) 1995. Eurooppa. Eurooppalainen matkustaa. Porvoo; Helsinki; Juva : WSOY

Evensberget, S. (toim.) 2010. Norway. London : Dorling Kindersley

Hall, C.M., Müller, D.K. & Saarinen, J. 2009. Nordic Tourism. Issues and Cases. Bristol : Channel View Publications

Ham, A., Roddis, M. ja Lundgren, K. 2008. Norway. Melbourne : Lonely Planet Publications Pty Ltd

Järviluoma, J. 1994. Matkailun työntö- ja vetovoimatekijät ja niiden heijastuminen lomakohteen valintaan. Teoksessa Aho, S. (toim.) Matkailun vetovoimatekijät tutkimuskohteina, 31-48.

Kostiainen, A., Ahtola, J., Koivunen, L., Korpela, K. ja Syrjämaa, T. 2004. Matkailijan ihmeellinen maailma. Matkailun historia vanhalta ajalta omaan aikaamme. Saarijärvi : Saarijärven Offset Oy

Pearce, P. 2005. Tourist Behaviour. Themes and Conceptual Schemes. Clevedon : Channel View Publications

Ross, Z. 2010. Thomas Cook traveller guides. Norway. 3. painos. Peterborough: Thomas Cook

Tuomi, J. ja Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uudistettu laitos. Helsinki : Tammi

Vuoristo, K-V, 1994. Attraktio matkailututkimuksen käsitteenä. Teoksessa Aho, S. (toim.) Matkailun vetovoimatekijät tutkimuskohteina. Oulun yliopisto, 22-30.

Vuoristo, K-V. 2000. Matkailun muodot. Porvoo : WSOY/WS Bookwell OY

Sähköiset lähteet

Autoliitto 2011a. Arvot ja visio. Viitattu 22.6.2011.
http://www.autoliitto.fi/liitto_ja_osallistuminen/autoliiton_arvot_ja_visio/

Autoliitto 2011b. Historiaa. Viitattu 22.6.2011.
http://www.autoliitto.fi/liitto_ja_osallistuminen/autoliiton-historiaa/

Autoliitto 2011c. Jäsenyys ja liittyminen. Viitattu 22.6.2011.
http://www.autoliitto.fi/jasenyys_ja_liittyminen/

Autoliitto 2011d. Kattojärjestö FIA. Viitattu 22.6.2011.
http://www.autoliitto.fi/liitto_ja_osallistuminen/kattojarjesto_fia/

Autoliitto 2011e. Matkalla ja liikenteessä. Viitattu 28.11.2011.
http://www.autoliitto.fi/matkalla_ja_liikenteessa/?x1623385=4319175

GoNorway 2011. Spiraltoppen. Viitattu 27.11.2011.
<http://www.gonorway.no/norway/counties/buskerud/drammen/7635db594868fb0/vr/spiralen>

Google Maps. Viitattu 30.11.2011. <http://maps.google.fi/>

Helsingin Sanomat 2011. Suomi vie Norjan turistit revontulien avulla. Viitattu 19.11.2011.
<http://www.hs.fi/ulkomaat/Aftenposten+Suomi+vie+Norjan+turistit+revontulien+avulla/a1305547330695>

Kuluttajavirasto 2011. Kuluttajakasvatus. Viitattu 29.11.2011.
<http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/kuluttajakasvatus/mainonta-ja-kaupallinen-media/tietoa-mainonnasta/tarpeet-ja-motiivit/>

Ministry of Trade and Industry 2007. The Government`s tourism strategy. Viitattu 17.9.2011.
<http://www.regjeringen.no/en/dep/nhd/tema/reiselivsning/regjeringens-reiselivsstrategi.html?id=517422>

MTV3 2011. Tanskan ja Norjan ilmatiloja suljetaan osittain. Viitattu 28.11.2011.
<http://www.mtv3.fi/uutiset/ulkomaat.shtml/2011/05/1334542/tanskan-ja-norjan-ilmatiloja-suljetaan-osittain>

Norjan suurlähetystö 2011a. Norja ja toinen maailmansota. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/after1814/ww2/

Norjan suurlähetystö 2011b. Norja toisen maailmansodan jälkeen. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/after1814/postww2/

Norjan suurlähetystö 2011c. Norja vuoden 1905 jälkeen. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/after1814/post1905/

Norjan suurlähetystö 2011d. Norjan esihistoria. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/upto1814/prehistoric/

Norjan suurlähetystö 2011e. Tietoa ja tilastoja. Viitattu 3.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/Tietoa-ja-tilastoja/

Norjan suurlähetystö 2011f. Unioni Ruotsin kanssa. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/after1814/unionswe/

Norjan suurlähetystö 2011g. Unioni Tanskan kanssa. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/upto1814/unionden/

Norjan suurlähetystö 2011h. Viikinkiaika. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/upto1814/viking/

Norjan suurlähetystö 2011i. Vuosi 1814. Viitattu 5.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/history/after1814/1814/

Norjan suurlähetystö 2011j. Öljy ja kaasu. Viitattu 3.10.11.
http://www.norja.fi/About_Norway/business/Teollisuus/oilgas/

Norsk havbrukssenter 2011. Norwegian Aquaculture Center. Viitattu 11.11.2011.
<http://www.havbrukssenter.no/index.php?m=sprak&fil=forsideen.html>

Norwegian Ministry of Trade and Industry. 2007. The Government's Tourism Strategy. Valuable Experiences. National Strategy for Tourism Industry. Viitattu 17.9.2011. PDF-tiedosto.
<http://www.regjeringen.no/upload/NHD/Vedlegg/strategier2007/engelsk%20utgave%20-%20hele.pdf>

Polar Zoo 2011. About Polar Zoo. Viitattu 9.11.2011.
http://www.polarzoo.no/en/about_polar_zoo/

Raivio, J. 2010. Islannin tulivuorenpurkaus: Lentoliikenteen historiallinen kaaos voi jatkua kauan - tässä syy. Viitattu 28.11.2011. <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/islannin-tulivuorenpurkaus-lentoliikenteen-historiallinen-kaaos-voi-jatkua-kauan-tassa-syy>

Salten Museum 2011. Bodøsjøen open-air museum. Viitattu 11.11.2011.
<http://www.saltenmuseum.no/content/view/78/1/>

Statistics Norway 2011a. Finland. Viitattu 22.9.11.
http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?Productid=10.11&PXSid=0&nvl=true&PLanguage=1&tilside=selecttable/MenuSelP.asp&SubjectCode=10

Statistics Norway 2011b. Tourism. Viitattu 22.9.11. http://www.ssb.no/reiseliv_en/

Tencer, D. 2011. Number of Cars Worldwide Surpasses 1 Billion. Viitattu 24.9.11.
http://www.huffingtonpost.ca/2011/08/23/car-population_n_934291.html

The Telegraph 2010. Why visit Norway with Hurtigruten. Viitattu 6.10.11.
<http://www.telegraph.co.uk/sponsored/travel/hurtigruten-norway/8016349/Why-visit-Norway-Hurtigruten.html>

Tilastokeskus 2004. Suomalaisten suosituimmat ulkomaan vapaa-ajanmatkojen kohdemaat vuonna 2003. Viitattu 3.10.11.
http://www.stat.fi/til/smat/2003/smat_2003_2004-07-02_kat_001.html

Tilastokeskus 2007. Vuosisata suomalaista autoilua. Viitattu 24.9.11.
<http://www.stat.fi/tup/suomi90/lokakuu.html>

Tilastokeskus 2010. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajan matkojen suosituimmat kohdemaat vuonna 2009. Viitattu 3.10.11. http://www.stat.fi/til/smat/2009/smat_2009_2010-07-02_tau_004_fi.html

Tilastokeskus 2011. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdemaat vuonna 2010. Viitattu 3.10.11. http://www.stat.fi/til/smat/2010/smat_2010_2011-06-30_tau_004_fi.html

Unesco 2011. Bryggen. Viitattu 4.11.2011. <http://whc.unesco.org/en/list/59>

Vihreä polku. Viitattu 5.11.2011.
http://www.vihreapolku.info/oma_polku/luontoharrastus/korkeakoski_-_suomen_korkein_vesiputous/

Visit Helgeland 2011. Laksforsen waterfall. Viitattu 11.11.2011.
<http://www.visithelgeland.com/en/laksforsen-waterfall.html>

Visit Norway 2011a. Lofoten. Viitattu 10.11.2011. <http://www.visitnorway.com/en/Where-to-go/North/Lofoten/Activities-and-Culture/>

Visit Norway 2011b. Stave churches. Viitattu 5.10.11.
<http://www.visitnorway.com/en/Articles/Theme/About-Norway/History/Stave-churches/>

Visit Norway 2011c. Åkrafjorden and Langfoss. Viitattu 5.11.2011.
<http://www.visitnorway.com/en/Product/?pid=32089>

Visit Oslo 2011a. Vigeland Sculpture Park. Viitattu 7.11.2011.

<http://www.visitoslo.com/en/product/?TLp=181601&Vigeland-Sculpture-Park-Vigelandsparken>

Visit Oslo 2011b. Vikingship Museum. Viitattu 7.11.2011.

<http://www.visitoslo.com/en/product/?TLp=181482&The-Viking-Ship-Museum-Vikingskipshuset>

Kuvat

Kuva 1: Reittien sijoittuminen kartalla	26
Kuva 2: Reitti 1: Oslo-Bergen	28
Kuva 3: Reitti 2: Lofootit-Trondheim	31
Kuva 4: Reitti 3: Tromssa-Nordkapp	33

Kuviot

Kuvio 1: Maslow'n tarvehierarkia	15
Kuvio 2: Iso-Aholan nelikenttämalli.....	17

Liitteet

Liite 1 Tekstit Autoliiton verkkosivuille

1. Oslo-Bergen

Reitti kulkee Norjan pääkaupungista etelän kautta Bergeniin. Erityisesti länsirannikolle saavuttaessa maisemia hallitsevat upeat vuoret ja vuonot. Reitti sisältää muutamia maksullisia lauttamatkoja sekä tietulleja.

Oslo on yksi Euroopan vanhimmista pääkaupungeista ja sillä on upea sijainti Oslovuonon rannalla. Oslossa on matkailijalle paljon tekemistä ja näkemistä, museoista historiallisiin ja moderneihin rakennuksiin, puistoihin ja talvisiin hiihtomahdollisuuksiin. Oslostä esitellään kolme suosittua kohdetta.

Vigelandin patsaspuisto, Oslo

Vigelandin patsaspuisto on Oslon suurin puisto ja se on nimetty kuvanveistäjä Gustav Vigelandin mukaan. Puistossa voi ihailia hänen yli 200 ihmistä kuvaavaa taiteellista patsastaan. Puiston yhteydessä on myös Vigelandin taiteelle ja elämälle omistettu museo. Puisto on auki vuoden ympäri ja se on suosittu kohde piknikille ja rauhallisille kävelyretkille. Vigelandin puisto tunnetaan myös nimellä Frognerparken ja se sijaitsee Länsi-Oslossa Majorstuenin ja Frognerin kaupunginosien alueella. Puistoon on monta sisäänkäyntiä, mutta pääsisäänkäynnin yhteydessä Kirkeveienillä on paikoitusalue.

Kirkeveien, Oslo

Avoinna vuoden ympäri

www.vigeland.museum.no/en/vigeland-park

Holmenkollenin hyppytorni ja museo, Oslo

Holmenkollen on tuttu monelle talviurheilun ystävälle siellä vuosittain järjestettävien kilpailujen myötä. Vasta uusittu hyppytorni on vaikuttava monumentti, jonka huipulla matkailijan on mahdollista vieraila ja ihaila maisemia Oslostä ja Oslovuonosta. Hyppytornin sisällä on museo, jossa esitellään hiihdon historiaa. Holmenkollenille ajettaessa kannattaa seurata kylttejä, joissa lukee Smestadkryset, josta tie jatkuu ylös Holmenkollenille. Hyppytornin ja museon yhteydessä on ilmaisia parkkipaikkoja.

Kongeveien 5, Oslo
Avoinna vuoden ympäri
www.holmenkollen.com/eng

Vikingskiphuset-museo, Oslo

Vikingskipshuset-museossa on esillä kolme maailman parhaiten säilynyttä viikinki-laivaa, jotka ovat löytyneet hautakummuista Oslo-vuonon läheltä. Esillä on myös muita viikinkiaikaisia esineitä, kuten työkaluja, ruokailuvälineitä, koruja, rekiä ja tekstiilejä. Museo sijaitsee Bygdøy-niemessä hieman länteen Oslon keskustasta.

Huk Aveny 35, 0287 Oslo
Avoinna vuoden ympäri
www.khm.uio.no/vikingskipshuset/index_eng.html

Muita suosittuja nähtävyyksiä Oslossa ovat mm. Kuninkaanlinna pääkatu Karl Johans gaten päässä, uusi oopperatalo päärautatieaseman lähellä ja Akershusin linnoitus.

Oslostä lähdetään ajamaan Drammeniin päin moottoritietä E18. Saavuttaessa lähelle Drammenia edesspäin näkyy hienosti kuinka kaupunki on levittäytynyt mäenrinteeseen, sitä täplittävät kymmenet talot. Seuraa ensin kylttejä Drammenin sairaalan suuntaan kunnes näet Spiralenin kyltin.

Spiralen-tunneli, Drammen

Spiralen-tunneli on saanut nimensä spiraalimaisesta muodostaan. Tunneli on rakennettu toisen maailmansodan aikana ja se kiemurtelee 1650 metriä kallion sisällä ylös huipulle, josta on hienot näkymät Drammenin kaupunkiin, Drammenselva-joelle ja jopa Kongsbergin kaupunkiin asti. Huipulla on ulkoilmamuseo sekä useita kävelyreittejä.

Avoinna vuoden ympäri
www.visitnorway.com/en/Product/?pid=76169

Drammenista lähdetään Kristiansandiin päin tietä E18. Seuraavaksi tietä R306 Horteniin päin. Sisäänkäynti Borren kansallispuistoon on tieltä nro. 19.

Borren kansallispuisto

Borren kansallispuisto sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä Hortenin kaupungista. Kansallispuisto pitää sisällään eniten viikinkiaikaisia hautakumpuja Skandinaviassa. Tämä Norjan ensimmäinen kansallispuisto on lähinnä hyvin hoidettua metsää Oslovuonon äärellä. Kansallispuistossa järjestetään tapahtumia, kuten viikinkimarkkinoita, ympärivuoden.

Borreparken, 3184 Borre

Avoinna vuoden ympäri

www.visithorten.com/en/attractions?lang=en&id=460862#main

Matkatessa Borren kansallispuistosta Høyjordin sauvakirkolle seuraa tietä R306. Kirkko sijaitsee Skjelbredveienillä.

Høyjordin sauvakirkko, Andebu

Høyjordin sauvakirkko Andebussa on Vestfoldin läänin viimeinen jäljellä oleva sauvakirkko. Kirkon vanhin osa on peräisin 1100-luvulta. Sauvakirkkoja rakennettiin keskiajalla ja niiden erikoisuus on rakennustyyli, jossa käytettiin pystysauvoja. Sauvakirkkoja on jäljellä ainoastaan Norjassa ja rakennustyyliä vuoksi ne ovat hyvin arvokkaita. Høyjordin järjestetään edelleen jumalanpalveluksia.

Skjelbredveien, 3158, Norja

Auki kesäaikaan, muutoin ennalta sovitusti

www.gonorway.no/norway/articles/stave_churches/hoeyjord/86/index.html

Ajetaan tietä 312 etelään päin kunnes on taas mahdollista liittyä E18 tielle Kristiansandiin päin. Kristiansandin eläintarha sijaitsee noin 10 kilometriä ennen Kristiansandin kaupunkia moottoritien vieressä.

Kristiansandin eläintarha

Kristiansandin eläintarhassa on laajasti edustettuina pohjoismaisia eläimiä, kuten susi, hirvi ja ilves sekä eläimiä muualta maailmasta, kuten leijona, kirahvi, apina ja alligaattori. Eläintarhassa järjestetään ohjelmaa lähes päivittäin, esim. eläintenruokintaa ja leijonaesityksiä. Eläintarhan yhteydessä on myös pieni huvipuisto ja vesipuisto.

4609 Kardemomme By, Kristiansand

Auki ympäri vuoden, vesipuisto auki vain kesällä

www.dyreparken.no/om-oss/Spraak/Kristiansand-Zoo-and-Amusement-Park/

Eläintarhalta lähdetään jatkamaan Kristiansandiin päin tietä E18, joka muuttuu tieksi E39. Noin 200 kilometrin jälkeen käännetään tielle R45 ja seuraavaksi tielle R508. Tässä kohtaa reittiä on lyhyt lauttamatka, jonka jälkeen jatketaan tietä 13 kunnes käännetään Preikestolveienille (F529). Tien päässä on Preikestolen fjellstue ja suurehko parkkipaikka. Tästä alkaa noin kahden tunnin patikkamatka Preikestolenille.

Lysefjord-vuono ja Preikestolen

Preiketolen ("saarnatuoli") on Lysefjord-vuonon kallioseinäessä oleva ulkonema, josta on lähes 600 metrin pudotus vuonoon. Ulkonemalle pääsee vain kävelen ja matkan aikana ja erityisesti perillä Preikestolenissa voi ihaila upeita vuonomaisemia ja nauttia ulkoilmasta. Kohde ei sovellu hyvin pienille lapsille eikä liikuntarajoitteisille.

Preikestolen fjellstue, Preikestolvegen, 4100 Jørpeland

Auki kesäaikaan

www.visitnorway.com/en/Product/?pid=31157

Seuraavaksi jatketaan pohjoiseen tietä numero 13 kunnes saavutaan lautalle, joka vie Nesvikiin. Jatketaan tietä 13 kunnes tulee kyltti Håraan ja tielle E134. Vajaan 40 kilometrin jälkeen ollaan Langfossin vesiputouksella. Reitti kulkee kauilla vuoristoisella alueella vuonoja ja jokia myötäillen.

Langfossin vesiputous, Åkrafjorden

Langfossin vesiputouksen Åkrafjorden-vuonossa sanotaan olevan yksi maailman kauneimmista vesiputouksista. Se on yli 600 metriä korkea, mikä tekee siitä Norjan viidenneksi suurimman vesiputouksen. Putousta voi ihaila sekä alhaalta että ylhäältä sillä huipulle johtaa helppokulkuinen polku ja maisemat ovat huikeat.

Langfoss, 5596 Markhus

Ympäri vuotinen kohde

www.visitnorway.com/en/Product/?pid=32089

Vesiputoukselta lähdetään ajamaan länteen päin tietä E134. Tämän jälkeen liitytään tielle E39 Bergenin suuntaan ja ajetaan tietä kunnes saavutaan lautalle. Lauttamatkan jälkeen jatketaan tiellä E39 Bergeniin saakka.

Bergen on Norjan toiseksi suurin kaupunki ja sen satama Norjan suurin. Kaupungin sanotaan olevan portti vuonoille, mikä tekee kaupungista historiansa lisäksi suosittuun matkailukohteeseen. Bergen on Norjan suosituin risteilysatama, josta voi esimerkiksi lähteä vuonoristeilylle. Molemmat alla olevat suositellut kohteet sijaitsevat Bergenin keskustassa. Muita suosittuja nähtävyyksiä Bergenissä ovat esimerkiksi Fisketorget eli kalatori ja Bergenin akvaario.

Fløi-banan köysirata, Bergen

Fløyen-vuori on yksi seitsemästä huipusta Bergenin ympärillä. Sen kyljessä kulkee vuonna 1918 avattu köysirata, joka kuljettaa matkustajat 320 metrin korkeuteen tasanteelle, josta on hienot laajat näköalat Bergeniin ja sen ympäristöön. Huipulta lähtee myös useita kävelyreittejä, jos haluaa tutustua luontoon.

Vetrlidsallmenningen 21, 5014 Bergen

Auki ympäri vuoden

www.visitbergen.com/en/Product/?TLp=179108

Bryggenin puutalot, Bergen

Bryggenin vanhat puutalot sijaitsevat Vågenin sataman pohjoispuolella. Aluetta kutsuttiin ennen Saksalaiseksi laituriksi, koska 400 vuoden ajan ne olivat Norjan hansakaupan keskipiste. Sitä ennen alueella myytiin kalaa. Bryggenin keskiaikaiset puutalot ovat kärsineet monista tulipaloista vuosisatojen saatossa. Talot kuuluvat UNESCO:n Maailmanperintölistalle. Nykyään Bryggen puutaloissa on muun muassa taiteilijoiden ateljeita, käsityökauppoja ja ravintoloita, joten osaan taloista pääsee myös sisään. Bryggenin museo ja Hansamuseo sijaitsevat myös alueella.

Bryggen, Bergen

Ympäri vuotinen kohde

www.visitbergen.com/en/attractions/Historic-Harbourside/?TLp=336474

2. Lofootit-Trondheim

Lofooteille ajettaessa Suomesta voi esimerkiksi ylittää Ruotsin rajan Torniossa ja aloittaa tiellä E4 ja jatkaa tietä E10 Ruotsin läpi Norjaan Lofooteille saakka. Myös Lofoottien viikinkimuseo sijaitsee E10-tien varrella. Lofooteilla ajaessa saattaa joutua matkustamaan lyhyitä matkoja lautalla.

Lofootit ja Borgin viikinkimuseo

Lofootit ovat saariryhmä Norjan rannikolla. Saaret koostuvat suureksi osaksi vuorista ja niiden solissa olevista pienistä kalastajakylästä. Lofootit on monipuolinen kohde, upeiden maisemien lisäksi siellä on mahdollista esimerkiksi kalastaa ja tutustua aidon norjalaisen kalastajakylän elämään, patikoida, meloa kajakilla ja nähdä revontulia talvisin. Lofoottien saarista suosituin on Austvågøy, sillä se on lähimpänä mannerta ja siksi helpoiten saavutettavissa. Lofoottien viikinkimuseo sijaitsee Borgin kaupungissa Vestvågøy saarella. Museo perustettiin suojelemaan paikalta löytynyttä maailman suurinta viikinkirakennusta, jonka jäljitelmä on nähtävissä museossa. Museossa järjestetään myös erilaista viikinkiohjelmia, jonka aikana on mahdollista maistella viikinkiaikaisia ruokia, soutaa viikinkivenettä ja osallistua viikinkijuhlaan.

Viikinkimuseo: Prestegårdveien 59, 8360 Bøstad

Ympärivuotinen kohde, viikinkimuseo auki kesäaikaan

www.lofoten.info; www.lofotr.no

Matkaa jatketaan takaisin mantereelle päin tietä E10 kunnes Bjervikissä käännytään tielle E6 ja lopulta etelään päin tielle Fv161, jonka varrella eläintarha sijaitsee.

Polar Zoo Eläintarha, Bardu

Polar Zoo on maailman pohjoisin eläintarha ja siellä onkin laajasti edustettuna pohjoisen eläimiä, kuten karhu, susi, poro, hirvi ja ilves. Puistossa on mahdollisuus päästä eläintenhoitajan kanssa aitojen sisäpuolelle lähelle eläimiä oppimaan niistä tai ottamaan valokuvia. Lapsia varten eläintarhassa on myös leikkialue sekä maatilaneläimiä.

Bonesveien, 9360 Bardu

Auki ympäri vuoden

www.polarzoo.no

Matka jatkuu takaisin samaa tietä Bjervikiin asti, jossa jatketaan eteenpäin tiellä E6, joka johtaa Narvikiin. Fjellheisen-köysirata sijaitsee kaupungin itälaidalla.

Fjellheisen, Narvik

Fjellheisen-köysiradalla pääsee lähes 700 metrin korkeuteen ihailemaan pohjoisia vuori- ja vuonomaisemia. Selkeänä päivänä huipulta on mahdollista nähdä jopa Lofoteille asti. Kesäisin rata liikennöi myöhään yöhön asti, jolloin huipulla voi ihailla keskiyöaurinkoa. Huipulta lähtee useita kävelyreittejä niille, jotka ovat kiinnostuneita tutustumaan ympäristöön.

Mårveien, Narvik

Auki ympäri vuoden

www.visitnarvik.no/artikkel_vis.asp?kat=19&aid=123&lang=2

Narvikista lähdetään ajamaan etelään päin tietä E6, joka sisältää lauttamatkan. Fauskessa käännytään tielle numero 80, joka myötäilee kaunista Saltfjordenia-vuonoa. Tietä ajetaan lähes Bodøhon asti kunnes käännytään Bodøsjøenveinille ja lopulta Kvernhusveinille ja Båtstøveinille.

Bodøsjøen ulkoilmamuseo

Bodøsjøen ulkoilmamuseossa pääsee tutustumaan entisaikaisiin norjalaisiin asuin- ja maatilarakennuksiin Saltenin alueelta sekä toisen maailmansodan aikaisiin saksalaisbunkkereihin. Myös osa Norlandin museon venekokoelmaa on nähtävissä rakennuksissa. Museoalue on myös suosittu paikka kävelyretkille, piknikille ja erilaisille peleille, ja sieltä on hienot maisemat merelle ja vuorille. Museo sijaitsee noin 3 kilometriä Bodø keskustan ulkopuolella. Bodøsjøen ulkoilmamuseo on osa Saltenin museota, jolla on myös parikymmentä muuta kulttuurihistoriallista museota lähialueilla.

Bodøsjøen, 8070 Bodø

Auki ympäri vuoden, rakennukset pyynnöstä

<http://www.saltenmuseum.no/content/view/78/1/>

Ulkoilmamuseolta suunnataan takaisin päin tietä 80 ja käännetään tielle 17 kun se on mahdollista. Kohde sijaitsee tämän tien varrella.

Saltsraumen, Bodø

Saltsraumenissa pääsee kokemaan maailman vahvimman vuoroveden vaihtelun. Saltsraumenin salmessa, joka on 3 kilometriä pitkä ja 150 metriä leveä, yli 400 miljoonaa kuutiometriä vettä liikkuu 20 solmun (n. 37 Km/h) vauhdilla kuuden tunnin välein eri suuntiin. Ilmiötä voi ihailla rannalta tai Saltsraumbua-sillalta.

8056 Saltstraumen

Ympärivuotinen kohde

www.visitbodo.com/article.php?id=162

Saltsraumenilta lähdetään ajamaan eteenpäin tietä 17 kunnes käännetään tielle 812, josta on ajoittain hienot näkymät vuonolle. Seuraavaksi liitytään tielle E6, jota ajetaan kansallispuistolle asti. Myös Polarsinkersenteret sijaitsee saman tien varrella.

Saltfjellet-Svartinsen kansallispuisto ja Polarsirkelsenteret

Saltfjellet-Svartinsenin kansallispuisto on Norjan monipuolisin. Siellä on kaikkea vuonoista vuoriin ja luolista jäätiköihin, mikä osaksi johtuu sen suuresta koosta ja osaksi sijainnista. Alueella on myös runsas kasvi- ja eläinlajisto. Kansallispuistossa oleva jäätikkö on Norjan toiseksi suurin ja se muodostuu kahdesta eri jäätiköstä. Kansallispuistossa on suuri määrä pidempiä ja lyhyempiä vaellusreittejä myös jäätiköille.

Polarsirkelsenteret ("Napapiirikeskus") sijaitsee Saltfjellet-Svartinsenin kansallispuistossa. Keskuksessa on täytettyjen pohjoisen eläinten näyttely ja audiovisuaalinen esitys arktisista alueista. Keskuksen ulkopuolella on saamelaiden uhri-
viä ja toisen maailmansodan muistomerkkejä. Polarsirkelsenteret toimii myös alueen matkailutietokeskuksena.

Ympärivuotinen kohde, Polarsirkelsenteret auki kesäaikaan

www.visithelgeland.com/en/saltfjellet-svartisen-nationalpark.html

www.polarsirkelsenteret.no/English/senteret.htm

Seuraavaan kohteeseen jatketaan niin ikään etelään päin tietä E6 Mo i Ranan ja Mosjøkaupunkien ohi. Käännyttään oikealle, ylitetään joki ja ajetaan joen viertä pitkin kunnes saavutaan vesiputoukselle.

Laksforsenin vesiputous

Laksforsenin vesiputous sijaitsee Vefsna-joessa noin 30 kilometriä Mosjøä etelään. Se on 17 metriä korkea ja useita kymmeniä metrejä leveä. Putouksen kovaa virtausta ja kenties myös hyppiviä lohia, kuten putouksen nimikin sanoo, voi parhaiten ihailta rantakallioilta. Laksforsenin vesiputous on yksi Norlandin läänin suosituimmista nähtävyyksistä.

Laksforsen, Grane, 8680, Norja

Ympäri vuotinen kohde

www.visithelgeland.com/en/laksforsen-waterfall.html

Vesiputouksen ihailun jälkeen suunnataan takaisin tielle E6 etelään päin kunnes vaihdetaan tielle numero 76, joka myöhemmin vaihtuu tieksi 54. Tieltä käännyttään oikealle Toften päin ja ajetaan perille.

Norsk Havbrukssenter, Brønnøy

Norsk Havbrukssenter eli Norjan merenkäyttökenttä on oiva kohde niille, jotka ovat kiinnostuneita kalastuksesta, kalanviljelystä ja meren hyödyntämisestä. Kalastus ja meri ovat jo kauan olleet hyvin tärkeitä Norjalle. Keskuksessa voi oppia kalojen kehityksestä, kokeilla kalojen ruokkimista ja nähdä merenalaista elämää vedenalaisten kamerojen kautta. Kalaa voi myös päästä syömään, mutta tästä on sovittava etukäteen.

Toft, 8900 Brønnøy

Auki ympäri vuoden

www.havbrukssenter.no

Seuraavaksi lähdetään takaisin päin ja käännyttään tielle numero 17 itään päin ja matkustetaan väli Holm-Vennesund lautalla. Tämän jälkeen jatketaan tietä 17 vuonomaisemissa. Seuraavaksi käännyttään tielle 775 ja edelleen tielle E6, jota seurataan hienoissa järvi- ja vuonomaisemissa. Käännyttäessä tielle Fv860 ollaan jo lähes Trondheimissä.

Nidarosin katedraali, Trondheim

Reitin päättävä kohde on Norjan entinen pääkaupunki Trondheim, joka on nykyään maan kolmanneksi suurin kaupunki Oslon ja Bergenin jälkeen. Yksi Trondheimin suosituimmista käyntikohteista on upea goottilaista tyyliä edustava Nidarosin katedraali, joka on Norjan suurin keskiaikainen rakennus. Se on kenties maan tärkein kirkko, sillä peruina pääkaupunkiajoista siellä järjestetään vieläkin kuninkaallisten kruunajaiset. Myös Norjan kuninkaalliset kruununjalokivet ovat esillä kirkossa kesäisin. Kesäaikaan voi myös kiivetä ylös kirkontorniin ihailemaan Trondheimin kaupunkia.

Kongsgårdsgata 2, 7013 Trondheim

Auki ympäri vuoden

www.nidarosdomen.no

3. Tromssa-Nordkapp

Reitillä Tromssasta Nordkappiin maisemia hallitsevat jylhät pohjoiset vuoristot ja kauniit vuono- ja meri maisemat. Reitillä on yksi lauttamatka, muutamia pitkiä siltoja ja kuuden kilometrin mittainen tunneli meren alla. Myös tullimaksut ovat mahdollisia.

Ishavskatedralen, Tromssa

Tromssa on Pohjois-Skandinavian suurin kaupunki ja sitä kutsutaan joskus ”Pohjoisen Pariisiksi”. Yksi Tromssan mahtavimmista maamerkeistä on Ishavskatedralen eli ”jäätiköiden katedraali”, joka avattiin vuonna 1965. Katedraalin katon 11 kolmion sanotaan kuvaavan alueen jäätiköiden rosoisia huippuja, mutta myös kuvaavan tapaa, jolla revontulet valaisevat Tromssaa talvikuukausina. Katedraalin itäisivua peittää massiivinen lasimaalaus Kristuksen toisesta tulemisesta. Kesän yöttöminä öinä katedraalin upeissa puitteissa järjestetään konsertteja.

Hans Nilsens vei 41, 9020 Tromsdalen

Auki ympäri vuoden

www.ishavskatedralen.no

Katedraalilta seuraavaan kohteeseen päästäkseen on ylitettävä silta ja käännettävä vasemmalle.

Polaria, Tromssa

Polaria on tiede- ja tietokeskus arktisesta alueesta. Siellä pääsee tutustumaan alueen historiaan sekä vielä pohjoisempaan Norjaan, nimittäin Huippuvuorten upeisiin maisemiin panoraamaelokuvan muodossa. Keskuksessa on myös esillä arktisen alueen kalalajeja sekä lasipohjainen hyljeallas, josta pääsee alhaalta päin seuraamaan hylkeiden uiskentelua.

Hjalmar Johansens gata 12, Tromssa

Auki vuoden ympäri

www.polaria.no

Tromssasta lähdetään ajamaan tietä E8 etelään päin ja seurataan tietä kunnes on mahdollista liittyä tielle numero 868. Kyseistä tietä ajetaan Lyngenin Alpeille saakka.

Lyngenin Alpit

Lyngenin Alppien huiput kohoavat jylhinä Lyngenin vuonon niemessä. Vuoret ovat vuorikiipeilijöiden ja extreme-hiihtäjien suosiossa, mutta alueelta löytyy myös kaikille sopivia laskettelurinteitä ja pyöräily- ja vaellusreittejä, kuten Svensby-Jægervatn tai reitti Stortinddalenin, Russedalenin ja Fastdalenin laaksojen läpi. Muita suosittuja aktiviteetteja alueella ovat kalastus, uinti ja talvisin koiravaljakkoajelut. Pohjoisesta sijainnistaan huolimatta alueella on rikas kasvisto ja eläimistö, esimerkiksi vesissä on monia eri kalalajeja, metsissä useita mielenkiintoisia lintulajeja, ja poroja, hirviä ja ahmoja käyskentelee alueella.

Lyngenin Alpit, 9068, Norja

Ympäri vuotinen kohde

www.lyngenalp.no

Lyngenin Alpeilta matkustetaan lautalla väli Lyngseidet-Olderdalen ja jatketaan matkaa tiellä E6 pohjoiseen. Altan museo on tien varressa hieman ennen Altan keskustaan saapumista.

Altan museo, Alta

Altan museo sijaitsee Hjæmmelundissa kaupungin lænsiosassa. Museon ehdoton kohokohta on kivikaudelta peræisin olevat kalliomaalaukset, jotka ovat pææsseet Unescon maailmanperintölistalle. Kalliomaalaukset sijaitsevat museon ulkopuolella olevissa kallioissa ja niissä kuvataan metsæstystæ, hedelmællisyssymboleja, karhuja ja muita pohjoisen elæimiæ. Museon sisællæ on næyttelyitæ saamelaiskulttuurista, Finnmarkin læænin sotilashistoriasta ja revontulista.

Altaveien 19, 9518 Alta

Auki ympæri vuoden

www.alta.museum.no

Altasta jatketaan edelleen tietæ E6 pohjoiseen pæin. Skaidissa kæænnyttææn tielle numero 94 ja ajetaan sitæ pitkin Hammerfestiin saakka. Hammerfestissæ kæænnyttææn Sjøgatalle, josta hetken kuluttua Hamnegatalle.

Isbjørnklubben, Hammerfest

Hammerfest on maailman pohjoisin kaupunki, mikæ todetaan myöskin meridiaanipatsaassa, joka pystytettiin kaupunkiin muistuttamaan ensimmäisestä maapallon mittauksesta 1800-luvulla. Isbjørnklubben eli "jæækarhuklubi" on oiva paikka tutustua Hammerfestin perinteisiin arktiseen metsæstys ja kalastuskaupunkina. Isbjørnklubbenissa on næyttelyitæ jæækarhuista ja muista elæimistæ, luonnonvoimista, tutkimusmatkoista Pohjoisnavalle ja Huippuvuorille, ja Hammerfestin historiasta. Pientæ rahallista korvausta vastaan on mahdollista liittyæ klubin jæseneksi ja saada mukaan pieniæ muistoesineitæ.

Hamnegata 3, 9600 Hammerfest

Auki ympæri vuoden

www.isbjornklubben.no

Hammerfestistæ læhdetææn takaisin pæin tietæ 94 ja sitten itææn pæin tietæ E6. Olfjordissa kæænnyttææn tielle E69, joka pitkææn seuraa Porsangerfjorden-vuonon ranta. Ennen Nordkappiin saapumista tie sukeltaa meren alle tunneliin, joka on noin 6 kilometriæ pitkæ. Tie johtaa suoraan Nordkappiin ja Nordkapphallenille.

Nordkapp ja Nordkapphallen

Nordkappia Jææmeren rannalla pidetææn mannermaailman pohjoisimpana paikkana, minkæ vuoksi se on hyvin suosittu matkailukohde. Kallionkielekkeeltæ voi

ihailta Pohjoisen jäämeren maisemia ja keskiyöaurinkoa. Paikalle on myös rakennettu Nordkapphallen, josta on panoraamanäköala merelle. Halli toimii myös matkamuistomyymälänä ja ravintolana, ja siellä on maailman pohjoisin kappeli.

Nordkapp, Magerøya
Ympärivuotinen kohde
www.nordkapp.no

Patikkareitti Knivskjellodenille alkaa tien E69 varresta parkkipaikalta noin 7 kilometriä ennen Nordkappiin saapumista.

Knivskjelloden, Nordkapp

Oikeasti maailman pohjoisin kohta ei ole Nordkapp vaan Knivskjelloden, joka sijaitsee noin 1,5 kilometriä pohjoisempana. Jos haluaa välttää Nordkappin turistilaumat, kannattaa suunnata Knivskjellodeniin. Sinne on tosin hieman työläämpi matka kuin Nordkappiin, sillä sinne ei pääse autolla vaan on käveltävä noin 9 kilometrin suhteellisen helppokulkuinen matka. Jäämeren upeissa maisemissa kävely matka on kuitenkin jo itsessään kokemus.

Nordkapp, Magerøya
Kesäajan kohde
www.nordkapp.no/knivskjelodden.52466.en.html